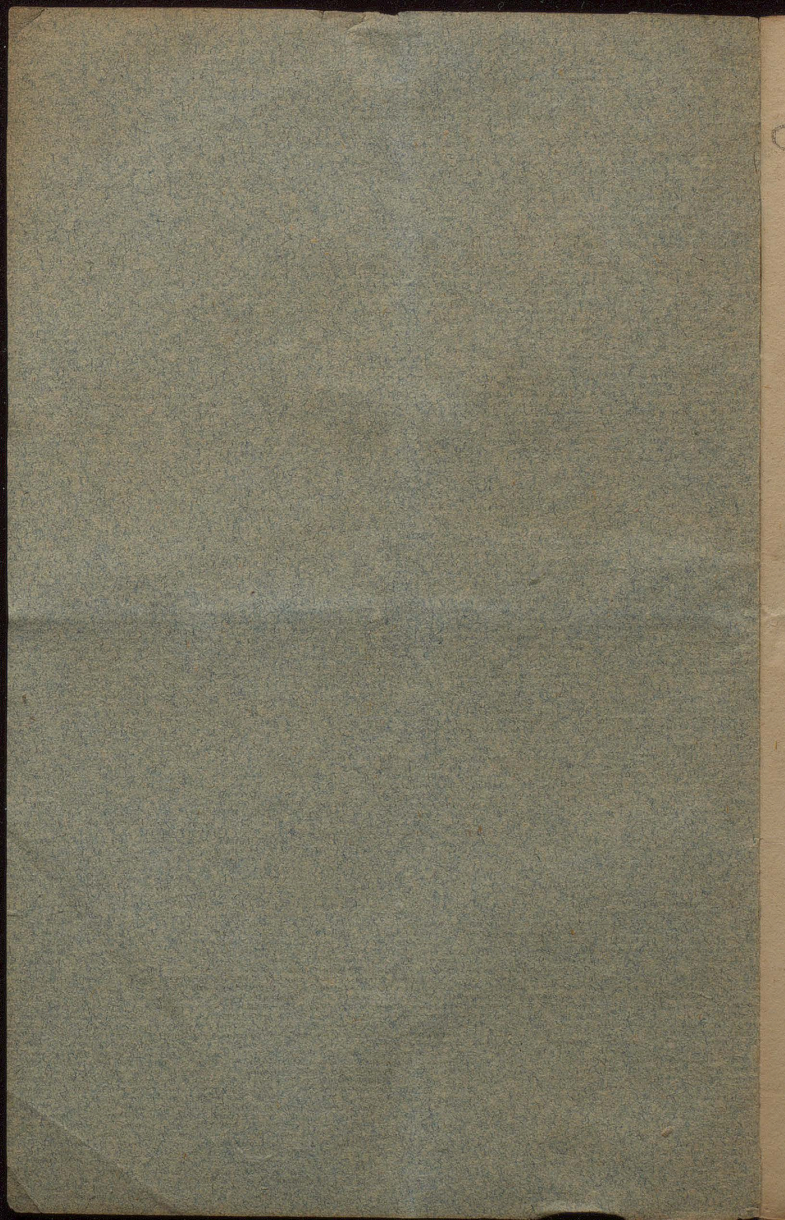

H
987

C. Tasting

aktierne eller de sigt

H
987

J. N. Halvorsen
Bergen 1867.

A f t i e r n e

eller

D e R i g e .

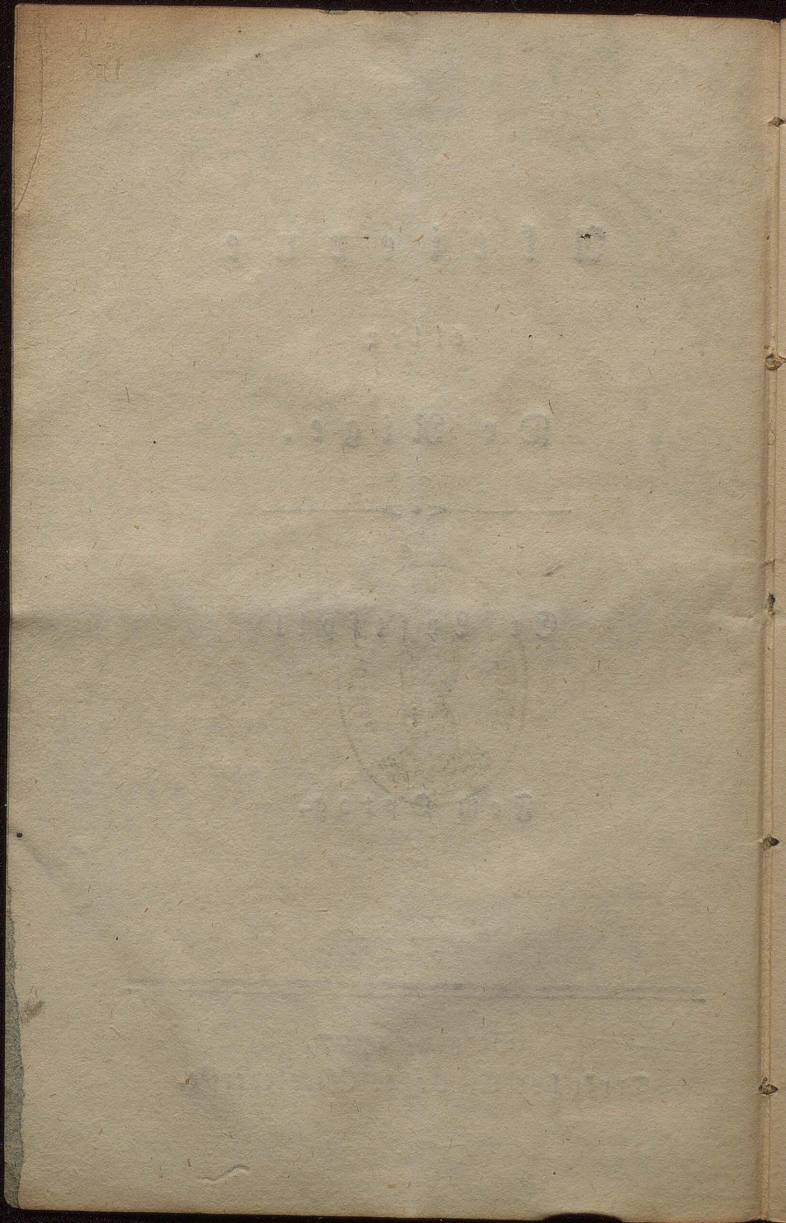
Fem Dptog.

Af

C. Fasting.

Bergen, 1797.

Trykt hos R. Dahls Efterleverske.

Raadmand Fasting's Værd, som Menneske, Borger og Digter, har gjort Ham elsket, agtet og æret af Samtidige, og udødelig hos Efterlægten. Nærværende originale Stykke, fundet blandt hans efterladte Papirer, troede Udgiveren, ville endog, blot som Minde af den Afdøde, ikke blive Publikum uvelkommet at see reddet fra Forglemmelse. Vel sandt, Epoken, paa hvilken Fasting's attiske Salt skulde virket ved nærværende Stykke, er forbi; men Sygdommen kunde maaskee endnu ikke være radicaliter helbredet.

Udgiveren.

Personerne:

Robert Gyldenstolt, Grosserer.

Frøken Augusta, hans Datter.

Ludvig Gyldenstolt, hans Søn.

Sr. Kronskiold, Grosserer.

Frans Kronskiold, hans Søn, og Skipper.

Fridrik Kronskiold, Kandidat, og Fetter af den
forrige.

Frue Gyldenstolt, Enke af Gyldenstolts Broder,
under Navn af Amalia
Nordfeld.

Sr. Lovson, Justitsbetient.

Nathan Levi, Jøde.

Lovise, Kammerpige hos Frøken Gyldenstolt.

Gottfried, Diener hos Gyldenstolt.

Sem Aktiehavere.

Noget Rettens Betientere.

Sildragelsen foregaaer i Kiøbenhavn, og Skue-
pladsen foreskilder et Bærelse i Gyldenstolts Huus.

Første Dyp tog.

1te Dyp trin.

Lovise, (allene, hun rydder op, tørrer Spejle, Kommoder, o. s. v.) Her skal jeg gjøre alting alene! (kalder) Gotfried! Gotfried!

2det Dyp trin.

Gotfried.

Lovise.

Lovise. Hvor er Han henne? hvorfor hjælper Han mig ikke? I dette Øyeblik er de her.

Gotfried. Gierne, gierne, min Smukke! Saa danne Dage arbejder jeg med Fornøielse.

Lovise. Han taler som en Skurk; Er det i Dag Tid at fornøye sig?

Gotfried. Og for tusind Ulykker, naar ellers? Frukenen giftes med Hr. Kronskiold, eller Hundrede Tusend Daler giftes med Hundrede Tusende. Er ikke dette lige efter Ritualet?

Lovise. Gjør, hvad Han skal, og tie!

Gotfried. Meget bevaagen! Hr. Kronskiold og hans Søn vil snart være her, og den blodarme Fætter tillige, om han har en Kiøle at komme med.

Lovise. Tael med Agtelse, Slynge! om en retskaffen Mand, og Frokenens Ven!

Gotfried. En retskaffen Mand uden Kiøle paa Kroppen? Ha! Ha! Ha!

Lovise. Fordi han ingen Nederbrægtighed kan begaae, fordi han bekymrer sig meere om Kundskab end om Penge, og fordi ingen bekymrer sig om ham.

Gotfried. Slidder! Sladder! Geld ist die Loosung.

Lovise. Han taler, som han hører for sig; Han er sin Herres udtrykte Billede, og han igien er heele Verdens.

Gotfried. Jeg vil sværge paa, Hun er ingen ret Kammeryige, Jomfrue Lovise! Skulle Fetteren være ligesaa lykkelig hos Hende, som hos Frokenen? Skulle han vel stille mig ud?

Lovise. (spottende) Unuelig, Monsieur Gotfried! Han har hverken at frygte eller haabe.

Gotfried. Der fik jeg mit Ja. Støel ikke paa Judien, Jomfrue! Forstaaer Hun mig?

Lovise. Stille! Der er Frokenen.

3die Optrin.

Froken Augusta, de forrige.

Augusta. (til Gotfried) Min Fader falder.
(Gotfried gaaer.)

4de Acten.

Augusta.

Lovise.

Augusta. Ah! Lovise!

Lovise. Jeg kan ikke tale for Graad, Frøken!

Augusta. Jeg gaaer til Døden, kiere Lovise! Jeg skal begraves i en Mand's Arme, som jeg affkyer. Jeg skal opofre det kiereste, jeg har i Verden. Jeg skal bedrøve det beste Herte, og mig selv tusende Gange meere. Og alt dette for en ubøvelig Faders Graadighed efter Guld og Overskød! Beklag mig af dit inderste Herte, Lovise!

Lovise. De kan endnu haabe, Frøken!

Augusta. Hvad kan den Elændige haabe?

Lovise. Glemmer De da Deres Forset, at kaste Dem for Deres Svigersfaders Fodder, at anraabe ham ved alle hans bevrømmelige Gierninger, ved al hans Afstøje for Undertrykkelser, at afstaae fra sin Søn's Rettighed? De veed, hvor meget denne Søn bedrøver ham. Han har aldrig ønsket at opofre Dem. Kun Deres Fader er Marsag i dette Biftermaal. Det kan ikke skee, uden Deres Svigersfaders Samtykke, og han vil gandske vist bønføre Dem.

Augusta. Hvor kan jeg haabe saa meget, Lovise?

Lovise. De kan haabe endnu meere, Frøken! I Morgen skal Deres Vens Lykke afgjøres; Kongen

vil gandske vist finde Raade for ham. Han skal faae en anseelig Befordring, og Deres Fader skal samtykke Deres Giftermaal.

Augusta. Med en Mand uden Penge? Uden dette Stov, Verden tilbeder?

Lovise. Ogsaa dem skal han faae, Frøken! De veed hans Forset med Aktierne. Aktierne ere Guldminer i vore Tider. Kongen har tilladt dem for alle. 3 Dag trækkes de ved et Lotterie. Han skal faae dem, han skal vinde, og de skal blive begge lykkelige; denne Tid er just den beløyligste af alle. Deres Fader er rasende begierlig efter Aktierne. Han eyer nogle Hundrede allerede; men han er umættelig. Han selger dem, uden Betænkning, til den første, den beste, som afftaer ham sine. Blød Dem, Frøken! de skal selges til Deres Kronskiold.

Augusta. Du troster forgieves, Lovise! Naar faae Du et Duske lykkes for ham? Hvorledes skulde de graadige Ulve levne ham det ringeste? Naar seer Du Duen stride med Høgen, og vinde?

Lovise. Han skal vinde; Jeg spaaer Dem det; Han vil snart være her, og glæde Dem. Han veed endnu ikke, hvorfor man har ladet ham komme. Han ville forkrækkes, om han troede sig saa nær ved at tabe Dem. Han skal ikke tabe Dem; Alting skal falde ud til det beste.

Augusta. Ah! Lovise!

5te Optrin.

Fridrik Kronskiold, de forrige.

Kronskiold. (Styrter ind i Værelset med Hefsig-
 tighed) Jeg er lykkelig, ubestrikelig lykkelig, for første
 Gang i mit Liv lykkelig, Froken! Aktierne — jeg har
 dem, jeg ejer dem, som ved et Underværk, som fra
 Himmelen; dens Engle har vaaet over mig. Vel-
 gjørende Skaber! lad mig takke dig derfor i dens
 Arme, som bær dit Billede!

Augusta. Skaan Dem, kjerreste Kronskiold!
 Styk Deres Glæde! Lad ikke den forkorte et Liv, som
 Betymringer har sparet!

Kronskiold. Jeg kan ikke, jeg kan ikke; Efter
 Hundrede septsflagne Duffer, uden Haab meere paa
 Jorden, i min Sieleangest for at tabe Dem, paa den
 yderste Pynt mellem Liv og Død redder den Evige,
 denne Ven i Nøden, denne Frelser og Forbarmer —
 (Han brister i Graad.)

Augusta. Skaan Dem! Skaan Dem!

Kronskiold. Disse Taarer fløde til hans Ære.
 Det er Taknemmeligheds reene Strømme, og Seyers-
 tegn for en Lyksalig. Ja, ved Dem er jeg det, u-
 skatterlige Pige! Jeg krob i Støvet som en Orm, og
 De oplosteede mig til en Engels Værdighed. Verden
 kjendte mig ikke, og jeg bekymrede mig kun lidet der-
 om. Men dens lunkne Venskab, dens dumme For-
 skjæl mellem Brødre af een Fader, dens Verbødighed
 for Guld og Titler, og ingen for Dyden; dette slog
 mig

mig til Jorden som Lynild. Jeg til saa mange for-
 lorne Duffer, saa mange bedragelige Løfter, saa mange
 Klodser, en Rats Skabninger, vorne op ved min
 Side som Vaddehatte, alle kronede med Guld og Ere,
 i det ringeste Jordens falske Ere. Saa meget, saa
 meget, dyrebare Augusta! og tusende Gange meere,
 Dødens Skræk for at tabe Dem. Alt dette maatte
 vel knuse mig, fortære Marven i mine Been, og
 giøre mig rasende. Den Evige være lovet! nu er det
 forbi. Ratten er adspredt, og Morgenrøden frem-
 bryder. Snart skal Dagen lyse i sin fulde Glæds.

Augusta. Elskeligste Ven!

Kronskiold. Jeg har endnu ikke sagt Dem alt;
 Hør, og forundre Dem, Froken! — for at iværksætte,
 hvad vi havde aftalt, forlangede jeg Hundrede Han-
 delsaktier; dom om min Forbittrelse, da det blev
 mig nægtet, og om min Bestyrtelse, da jeg var teg-
 net for ligesaa mange, uden at vide det.

Augusta. Hvor besynderligt!

Kronskiold. Lovson havde tegnet mig derfor,
 Froken! 3 Dag blev min Skæbne afgjort ved Træk-
 ningen. Jeg vandt samme Antal, som jeg var tegnet
 for; Lovson skulle være min Velgiører i alt. Lader
 os velsigne ham begge derfor!

Augusta. Af mit inderste Hierte. Dette Træk
 ligner ham aldeles.

Kronskiold. Endnu meer, kæreste Augusta! Jeg
 har beste Haab for min Ansøgning. Endnu i Dag
 veed

veed jeg maaskee Udfaldet. Et Ord fra min Onkel, eller Lovson, saa er jeg baade riig og lykkelig.

Augusta. Giv Himlen, kiereste Ven! De veed maaskee ikke —

Kronskiold. Jeg vil intet vide, uden Glæde. Min Rival reyser om otte Dage. Der vil intet besluttes, før han kommer tilbage. Han vil være her i Aften til Afsked. Jeg skal triumphere over ham ved Deres Side. Naar vi see ham igien, skal vi ikke frygte ham meere. Her er min Fristad — (omarmet hende. I det samme aabner Tieneren Døren, og gaaer ind igien, uden at man seer det.)

6te Optrin.

Robert Gyldenstolt, de forrige.

Robert Gyldenstolt. Saa sagte, saa sagte, min Hr. Kronskiold! Man lod mig vide, at han var her, og jeg gik ind, for at bede Ham velkommen. Ikke alt for velkommen, som jeg seer.

Kronskiold. Jeg tillod mig en Fatters Frihed, min Herre!

Robert Gyldenstolt. Jeg er hans Tiener, Hr. Fetter! (til Augusta) Var det derfor alle disse Opfættelser, disse Krokodillaarer, dette Hvideløgs Ansigt, og disse hjerterækkende Sukke?

Lovise. (til Side) Den Bøddel!

Augu-

Augusta Jeg gjør, hvad De befale mig; og jeg haaber, jeg fortjener ingen Bebrejdelser.

Robert Gyldenstolt. Du gjør din Pligt, og jeg gjør min. Jeg gifter Dig med en riig Mand; Jeg selger Dig til den Høystbydende. Rigdom allene indbefatter al timelig Lyksalighed.

Lovise. Eller evig Fordømmelse, ligesom den bruges til.

Robert Gyldenstolt. Du taler som en Tosse: Først Penge, og siden Dyd. Dette har jeg endnu beholdt af min Skolegang. Jeg veed ikke, hvem der har sagt det; Men Tyrk, eller Jøde, saa taler denne Mand som en Apostel.

Kronskiold. De veed maaskee ikke, at disse Ord kun ere sagde for Spot?

Robert Gyldenstolt. Spot mig her, og spot mig der, saa er det en Sandhed! For Penge kan man faae alt. Man er æret, man er frygtet, man befaler over alle. Uden Penge har man intet. Man er et unyttigt Drog, en foragtet Lampe, et Misfoster i Naturen

Lovise. Herlige Sentenser!

Kronskiold. (til Eide) Var det ikke af Agtelse for din Datter, Karl! —

Robert Gyldenstolt. (til Augusta) Frans Kronskiold skal være din Mand, siger jeg, og ingen anden

anden. Han er riig, han er vindskibelig, han arver Hundrede Tusend Daler, han er, som en Mand bør være. Du skal gifte dig med ham, om Du blev gal.

Kronskiold. (til Side) Og jeg haaber, det skal intet blive af, Hr. Fetter!

Augusta. Min Fader!

Robert Gyldenstolt. Ingen Snak meer! Ingen Ophævelse! Han er seylfærdig; man veed ikke, naar han kommer tilbage igien. Det er paa den høye Tid. Inden Aftenen skal det være afgjort. Saadanne Fugle maae man ikke slippe af Hænderne.

Kronskiold. (til Side) Himmel! i Aften? — det maae forekommes, hvad det skal koste. (vil gaae.)

Robert Gyldenstolt. Hvorhen saa hastig? Taaler Han ikke man taler om Giftermaal? Vil Han ikke ønske sin Fetter til Lykke med min Datter? Derfor bad jeg Ham just komme.

Kronskiold. Jeg skal strax være her igien.
(gaaer.)

7de Acten.

Robert Gyldenstolt. Augusta. Lovise.

Robert Gyldenstolt. Hvad mon der gif af ham? fik han Qualmer? Bilder han sig noget ind? Understaar han sig at tænke paa Dig? Veed han ikke, hvem jeg er? Meener han, jeg gifter Dig med

en Præker? Kom mig ikke med sige Streger ostere!
Robert Gyldenstolt er ikke at spøge med.

Augusta. (til Side) Arme Augusta!

Robert Gyldenstolt. (til Side) Naar han
faaer vide om Aktierne. Den Streg er et af mine
Mestersstykker. Disse Handelskaber ere himmelfendte.
Staaer Krigen paa, indbringer de Millioner. De
Indiske er blevet min Guldgrybe. (tager sit Uhr op)
Nu maae det vare forbi. Jeg maae ud at rekognos-
kere. Dette Lotterie skalde Pokker ikke have drømt
om. (til Augusta) Kommer nogen, kan Du sige, jeg
vil være her igien i Dyeblikket. (naar han gaar)
Guff paa, hvad jeg har sagt dig!

8de Optrin.

Augusta.

Lovise.

Augusta. Hvad skal der blive af mig, kære
Lovise?

Lovise. Kierlighed skal stride med Lykken, og
vinde.

Augusta. Som den har vundet hidindtil? (hun
seer Grosserer Kronskiold, og hans Søn, og falder
om i Lovises Arme) Ah, Lovise!

9de Optrin.

Grosserer Kronskiold. Frans Kronskiold,
de forrige.

Grosserer Kronskiold. Frøkenen er upasselig?

Lovise. Ja Herre! Helbred og Glæde er ikke
til fals for Penge.

Grosserer Kronskiold. Hun har Ret; Jeg
føler det alt for meget, desværre!

Lovise. Føle De tillige Medynk, o! saa hav
Medlidenhed med hende, min Herre!

Grosserer Kronskiold. Jeg forundrer mig ikke,
om Hun anseer mig for en Barbar, Jomfrue! Mine Liges
Umenneskelighed giver Hende alt for meget Ret dertil.

Frans Kronskiold. Sover, eller vaager Hun,
Frøken! Slaae Dynene op, og see sin Kiereste!

Lovise. (til Side) Hvilken Sæbiorn!

Grosserer Kronskiold. Uforskammede! Er det
saaledes, at tiltale sin Brud?

Augusta. Undskyld, min Herre! at min Svag-
hed ikke tillod, at modtage Dem, som jeg burde!

Grosserer Kronskiold. Jeg beder Dem heller
undskylde min Sønns Driftighed, Frøken! som gjør
Dem Uleylighed.

Frans Kronskiold. Aldeles ingen Driftighed,
Frøken! Jeg kommer for at begiere Dem til min Kone.

Jeg

Jeg er frisk paa Leveren. Jeg gior to Reysfer om Maart. Jeg sryger Penge paa Penge. Jeg arver Hundrede Tusend Daler. Jeg gaaer lige til Tingen, og jeg forlanger et Svar, fra, eller til.

Lovise. (til Side) Hvilket Marsvin!

Grosserer Kronskiold. Ubehovlede Lammel!

Augusta. Hvad skal jeg svare ham? Lovise!

Lovise. Spot ham, piin ham, Froken!

Augusta. Jeg kan ikke.

Frans Kronskiold. Gaaer jeg Svar, heller ikke? Fragterne stige. Jeg reysfer om otte Dage. Jeg har meer end halve Lasten inde. Snart! snart! at vi kan klappes sammen for Reysen.

Augusta. Min Fader vil være her i Dyebliffet; (til Grosserer Kronskiold) Ah, dersom jeg torde, min Herre!

Frans Kronskiold. Lad ham være i Herrens Navn, hvor han er; Jeg gifter mig med Dem, og ikke med ham. Jeg har hans Samtykke. Jeg trækker efter hans Ordre — Nu, saa kom da!

Augusta. (med Forvirring til Grosserer Kronskiold) Jeg ville, at jeg —

Frans Kronskiold. Endnu et, jeg har at sige Dem: Koruden hvad De har hort, vandt jeg i Dyebliffet Hundrede Altker. Jeg veed ikke selv, hvorledes jeg er kommet til dem. Jeg lader Fem være liige.

lige. Jeg trækker af med Fordeelen. Hundrede andre berige sig i denne Tid paa samme Maade.

Augusta. (helder sig til Lovise) Kronskiold er forloren.

Grosserer Kronskiold. (til sin Søn) Og om din Ven havde tegnet Dig for hans Regning, hvis Du har en Ven i Verden? Wille Du endnu berige Dig med hans Skade?

Frans Kronskiold. Om det var min kiødelige Broder.

Grosserer Kronskiold. (til Sids) Uværdige Søn! Du er forekommet. Aktierne ere i min Forvaring. Jeg har indløst dem i dit Navn. Du skal ikke nyde det Ringeste af hvad der ikke tilhører Dig.

Frans Kronskiold. Besvimer Hun nu igien, Frøken? Hvad er her at besvime af? Disse Nykker skal jeg strabede mig, naar vi blive Mand og Kone. Jeg er kun kort hjemme mellem Reiserne; denne Tid maae nyttes til andet, end til Besvimelser.

Grosserer Kronskiold. Jeg beklager Dem af mit Herte, Frøken! Deres Helbred, og jeg frygter tillige, Deres Herte er i Uorden. Min Sønns Nærværelse vil gandske vist ikke helbrede Dem. Vil De vel betroe Dem til mig?

Augusta. O! med Glæde, min Herte! De forekommer mit kjereste Huse. Jeg lover mig alt af Deres Rettskaffenhed.

Grosserer Kronskiold. (til sin Søn) Din Nærværelse er overflødig.

Frans Kronskiold. Hun vil nodig over Stag, seer jeg; men Fanden hænge sig derfor! Jeg gaaer hen at indløse mine Aktier. For dem, og for reede Penge, finder man en Kone i alle Verdens Parter, og det uden Besvimelser. Hurra boy! Handelen blomstre! Trade and Navigation! (svinger Hatten og gaaer; Lovise flagger efter ham med Tørklædet.)

10de Optrin.

Grosserer Kronskiold. Augusta. Lovise.

Grosserer Kronskiold. De saae der en uartig Søn, Frøken! som jeg beder Dem tilgive mig at have forestillet Dem!

Augusta. Værdige Mand! jeg beder om Tilgivelse! Lad Deres Vaastand fare for Deres Søn, saa vil jeg velsigne Dem alle mine Dage.

Grosserer Kronskiold. Han skal aldrig blive Deres Mand, Frøken! Der er mit Løfte, som jeg — (til Side og bevæget) kun eengang har brudt i Verden.

Augusta. O! hvorledes skal jeg takke Dem? Denne Angest var den største af alle. De fordrev en Skye fra mit Dye; men der er endnu flere tilbage — De har en Brødersøn, min Herre? (Seer stift paa ham.)

Grosse

Grosserer Kronskiold. Som fortjener al min Agtelse.

Augusta. O! lad mig omfavne Dem! Og Ham ville De tiene, om De kunne?

Grosserer Kronskiold. Af mit gandske Hjerte.

Augusta. Han søger i denne Tid en Jusuitsbetjening, der er nær ved at bortgives. Jeg veed hvad De formaaer hos de Store. Vil De vel tale i denne Sag til hans Beste?

Grosserer Kronskiold. Jeg har allerede gjort det, uden at han veed det, Frøken! Man er bleven overbeviist om hans Fortjenester. Man har givet mig de beste Løfter. Maaskee han endnu i Dag bliver lykkelig.

Augusta. O! saa trostes han for de forlorne Aktier; de høre ham til, min Herre! Deres Son har tilegnet sig dem, som sine. Men Deres Ven skab opretter alt.

Grosserer Kronskiold. Og det i Dyeblikket, Frøken! Aktierne tilhøre Deres Ven for evig. Jeg indløste dem allene for at bringe dem til deres Eiermand. Siengem Deres Haand vil de blive ham døbelte fiere. (Han leverer Aktierne.)

Augusta og Lovise. Hvilken Mand! Hvilken Engel!

Grosserer Kronskiold. Staan mig for Takfigelser, Frøken! Jeg ærer og elsker Deres Ven. Jeg

vil gjøre alt, baade for Deres og hans Skyld. Men han skyer mig, fordi jeg er rig, og jeg nødes at tiene ham, uden at han veed det, om jeg vil gjøre det.

Augusta. Han gjør Dem Uret; han skal oprette det; han skal tilbede Dem, som hans Belgiorer.

Grosserer Kronskiold. Denne Brodersøn er Dem altsaa ikke ligegyldig, Frøken!

Augusta. O! hvorledes kunne han det?

Grosserer Kronskiold. De har Ret; hvilken Forskiel paa ham og min Søn! Med al min Rigdom er jeg ikke lykkelig, og denne Sorg er ikke den eneste.

11te Optrin.

En Matros med et Brev, de forrige.

Matrosen. Til Kammerpigen hos Hr. Gyldestolt. (Leverer Brevet, og gaaer.)

12te Optrin.

Grosserer Kronskiold. Augusta. Lovise.

Lovise. (aabner Brevet, og raaber) O! min Moder i Kiøbenhavn.

Augusta. (til Grosserer Kronskiold) Skibe fra Indien? Saa kan jeg haabe at see min Broder efter fire Aars Fraværelse! I! Nar er hans Tid omme. Ogsaa han blev et Offer for Kierlighed.

Grosser

Grosserer Kronskiold. Han ventes hvert Øyeblik. Man har Tidender, at Skibet er gandske nær.

Lovise. (læser) „Kom snart, min Lovise! og omarm din kjerlige Amalia Nordfeld!

Grosserer Kronskiold. (til Side) Himmel og Jord! — Amalia Nordfeld! — (i yderste Forvirring til Augusta) Undskyld mig, Frøken! (Han gaaer.)

13de Acten.

Augusta. Lovise.

Augusta. Hvilken pludselig Forandring!

Lovise. Tillad, at jeg iiler hen at omarme min Moder!

Augusta. Og jeg vil med, at takke Himlen, som har hjulpet hidindtil. (Gaaer begge.)

Andet Dytog.

1te Dyttrin.

Robert Gyldenstolt, allene.

Ypperligt! ypperligt! I et lykkelig Øyeblik fik jeg dette Indfald! At tegne heele Verden for Aktier, uden at man veed det. Og paa alle Navne Gevinster! Paa Kronskiold allene Et Hundrede. Jeg kan neppe styre min Glæde. Hvad vil disse Folk sige, naar de høre det? Men de ere alle mine Creature. Heele Verden trænger til mig. Man vil takke mig oven i Riobet, at jeg ikke oprykker mig. Naar Nathan nu kjober mig op Resten. O! saa ever jeg snart den heele Bye. (Han kalder) Gotfried! Gotfried!

2det Dyttrin.

Robert Gyldenstolt. Gotfried.

Robert Gyldenstolt. Spring til Nathan, og lad ham komme her strax. (Naar Gotfried gaar)
Har Kronskiold og hans Son været her?

Gotfried. De er kommet, og gaaet igjen.

Robert Gyldenstolt. Kommet, og gaaet?
Hvad bestiller min Datter?

Got.

Gotfried. Hun læser i et Papiir.

Robert Gyldenstolt. I et Papiir? Lad hende komme her sirax!

3 die Optrin.

Robert Gyldenstolt. Augusta.

Robert Gyldenstolt. Hvorfor gif Din Kierse
ste bort?

Augusta. (forvirret) Fordi — hans Skib —
han er seylfærdig — (til Side) hvad skal jeg svare
ham?

Grosserer Kronskiold. Hvilket Sludder! Har
Du beegnet ham uheftig, saa frygt for min Brede!

Augusta. Jeg har ikke sagt det ringeste, som
kunne fortørne ham.

Robert Gyldenstolt. Men heller ikke behage
ham — viis mig det Papiir, Du læste i!

Augusta. Hvilket Papiir? Hvem har sagt det?
— Jeg har intet. (til Side) Seer han Aktierne,
saa er jeg forloren.

Robert Gyldenstolt. Din Forvirring rober
Dig. Var det maaskee et Kierlighedsbrev fra den
Flegel, som suuser efter Dig? Din Broder har pve-
niteret fire Mar for Lovise. Med Dig' skal jeg ogsaa
vide Raad, det kan Du forlade Dig til.

Augusta. Ney, min Fader! ney ved Guds
var det intet Kierlighedsbrev.

Robert Gyldenstolt. Saa viis det da! (vil
gaae til hende.)

Augusta. Jeg har intet — aldeles intet —
(til Side) Dødens Angest omgiver mig.

Robert Gyldenstolt. Jeg vil see det, om Du
blev rasende. (Læder efter det.)

Augusta. (Kaster sig for hans Fødder) Spar
mig! spar mig!

4de Optrin.

Gotfried, de forrige.

Gotfried. Nathan vil strax være her. (til Side,
da han saae hen) Dette gielder ganske vist Zetteren.

5te Optrin.

Robert Gyldenstolt. Augusta.

Robert Gyldenstolt. Viis frem, siger jeg,
eller —

Augusta. Barmhertighed! Barmhertighed!

Robert Gyldenstolt. Ulydige Datter! Du
har min Forbandelse. Jeg taaler ikke at see Dig.
(Gaaer.)

6te

6te Optrin.

Augusta, alene.

Hvor skal jeg giemme det? I min inderste Barm, uset af alle Levende! Hvor mit Herte banker! Jeg kan neppe trække Nanden. Ah, Kronskiold! Kronskiold! hvad lider jeg for din Skyld! (Hun støtter sig.)

7de Optrin.

Fridrik Kronskiold.

Augusta.

Fridrik Kronskiold. Hvad fattes Dem, Frøken? for Guds Skyld, hvad fattes Dem? Deres Ansigt er gandske forandret.

Augusta. (smilende) O! det er intet. Jeg var upasselig — det gik over igien; alting er vel. (til Eide) Jeg vil ikke bedrøve ham.

Fridrik Kronskiold. Sid det var ligesaa med mig! Jeg forlod Dem i Fortvivlelse, og jeg kom mer rasende tilbage. Min Onkel —

Augusta. Er en rejskaffen Mand, og Deres sande Ven.

Fridrik Kronskiold. Han er et Uhyre, en Forbryder mod guddommelige og menneskelige Love.

Augusta. O! gjør ikke den beste Mand Uret!

Fridrik Kronskiold. Hvorledes? De forsvarer ham? Ha! De veed ikke — jeg kan ikke tale for Forbittrelse.

Augusta. Stands Dem, kjereste Ven! Styr Deres Hidsigthed! Deres Onkel er den redeligste Mand af Verden.

Fridrik Kronskiold. Den redeligste Mand! — Jeg maae forundre mig, Fruken! — som begaaer de skammeligste Sierninger? I min Siels Angest ville jeg kaste mig for hans Fodder, og bittle om dem, da jeg vidste, han holdt sin Søn dem uwardig. I det samme fortæller man mig — ha, Kronskiold! skulle nogen, som bærer dit Navn, begaae saadan Nederdrægtighed.

Augusta. Skaan Dem! Skaan Dem! jeg beder —

Fridrik Kronskiold. I det samme hører jeg, at han har indløst mine Aktier for sine.

Augusta. Var det deri allene, hans Misgjerning bestod?

Fridrik Kronskiold. Var det ikke nok? Tusende Gange nok? Eller elsker De mig ikke meere?

Augusta. Ligesaa høyt, som jeg ærer ham.

Fridrik Kronskiold. Gode Gud! hvorledes forstaaer jeg dette?

Augusta. Stands Dem, og hør, Kronskiold! Aktierne ere i mit Eye. Deres Onkel har indløst dem, fordi, han troede, de vare Deres. Han har overdraget mig at levere dem, og her ere de alle. (leverer dem) Troe nu, og dom ikke en anden Gang, hastige Mand!

Fridrik

Fridrik Kronskiold. Ubegribelige Forsyn!

Augusta. Naar De var roelig, kunne jeg endnu sige Dem mere. Aktierne vare nær ved at blive Deres Fatters; han har tilegnet sig dem. Jeg har udstaaet Dødens Angest for Deres Skyld. Deres Onkel er allene den beste af alle Mennesker. (heftig og med Glæde) Han har afftaaet dem sin Søn. Kan en Ven gjøre meer i Verden? Han frelser Deres Eyendom. Han taler i Deres Sag, uden at De veed det. Endnu i Dag skyldte De ham maaskee Deres Befordring.

Fridrik Kronskiold. De bestemmmer mig, Frøken! Jeg veed ikke, hvad jeg skal svare Dem.

Augusta. Svar mig: at De elsker mig — og ham; det er alt hvad jeg begierer.

Fridrik Kronskiold. O! du Engel af dit Køn! dette er dit Verk, ligesaameget som hans. Jeg skal elske jer Begge, som mine Dyescene, som mit Livs kostbare Perler, uwardeeligere end begge Indiens. (Omarmmer hende.)

8de Optrin.

Frans Kronskiold, de forrige.

Frans Kronskiold. Rigtig nok. En Fugl sang mig i Dret, at jeg skulle treffe ham her, og jeg møder for fulde Seyl. Glük op die Reis! — Hvad min Brud angaaer, da overlader jeg hende med

med Hud og Haar. Men vi har noget andet at trækkes om, gunstige Hr. Fetter! som Han ikke saa let slipper fra.

Svidrik Kronskiold. Og hvilket da, med hans gunstige Tilladelse?

Frans Kronskiold. Hvilket da? Jh, for Satan! mine Aktier, Hr. Philosophus! Meener Han ikke jeg veed, hvor de ere? Han maae herud med dem, siger jeg, eller jeg setter Fokken til, og seylet ham forover.

Svidrik Kronskiold. Troer Han da, Hr. Reputuus! at jeg braser op for ham?

Frans Kronskiold. Vil Han narre mig oven i Riobet, Monsieur Glosebog? Eller meener Han, mine Næver frygter for at prøve Styrke med saadan Hvedebrøds Fresser, saadan Hiemsfødning for Gud og Mennesker.

Svidrik Kronskiold. Saa sagte, saa sagte, dyrebare Hr. Fetter! (Gaaer mod ham.)

Augusta. (holder ham tilbage) Kiereste Ven!

Frans Kronskiold. (til Eide) Fanden kunne ride ham, det var Skam for en Esemand, at doe paa fast Land. (høyt) Hvad jeg ville sige, Hr. Fetter! —

Svidrik Kronskiold. Er han roelig igjen, Hr. Fetter?

Frans Kronskiold. Af ja! jeg tænker med Genfka, da han har lært mig: Brede er et kort Rase.

Kaserie; Overalt er jeg aldeles af hans Meening. Kun denne eene Ting i Verden ønsker jeg mig ubeskaaret. For Resten under jeg Ham alt godt af mit Hierte.

Fridrik Kronskiold. Han taler usigelig vel, Hr. Fetter! Og for at vise Ham, at jeg ikke tænker destomindre, vil jeg sige Ham, at der er kun to Ting i Verden, som jeg ønsker mig ubeskaaret: Det er Frøkenen og mine Aktier; for Resten under jeg Ham alt godt af mit Hierte.

Frans Kronskiold. Han tager mine Ord igien, Hr. Fetter! og det lader ikke smukt blandt Søsken-
deborn.

Fridrik Kronskiold. (til Etbe) Han er ikke saa svinedum, som jeg troede.

Frans Kronskiold. Nu, hvad siger Han, Hr. Fetter? Tiden er kostbar, og mine Folk staaer paa Dagløn.

Fridrik Kronskiold. For at igientage mine Ord, siden jeg ikke maae igientage Hans, vil jeg kortelig sige ham, at Aktierne ere min retmæssige Eyendom, som jeg ikke slipper af Hænderne, saalenge der er en Søsling at fortiene ved dem, og at den, som vil tage dem fra mig, maae tage dem med Staalhandsker, eller med Lov og Ret. Der hører Han, at jeg forstaaer mig paa Mynten, saavel som Han, og at jeg er ikke uærdig til at være Hans allerydmyggste Fetter.

Frans

Frans Kronskiold. Far Fanden i Bولد med
Hans Spotteglofer. (Spytter og gaaer.)

Fridrik Kronskiold. Blif op die Reis, Hr.
Fetter!

Frans Kronskiold. Gaae ad Galgen, Hr.
Fetter! (gaaer.)

9de Optrin.

Fridrik Kronskiold. Augusta.

Fridrik Kronskiold. Denne Drabant har
Mercurius ikke stor Ere af.

Augusta. De spottede ham ogsaa bittert,
Kiere Kronskiold.

Fridrik Kronskiold. Det er min Fejl, Froken!
som jeg ofte fortryder, og som jeg vil bede Dem
rette, fromme Engel! Hidsig og spottende; heller ikke
fri for Stolthed; For Resten dem maaskee ikke u-
værdig. Den Skurk ville forsi berøve mig min Brud,
og siden min Skat.

Augusta. (kierlig) Hvad skulle han formaae
mod Dem?

10de Optrin.

Nathan Levi, de forrige.

Nathan. Skildige Diener! Skildige Diener!

Fridrik Kronskiold. Et Drog gaaer, og et andet kommer. Altid hindres vi fra at være allene.

Nathan. Der Herr lod mig kommen beden.

Augusta. Han er i sit Kontoir, Nathan!

Nathan. Gut, gut, gnädiges Fraulein! (tager et Futteral frem) Belieben Sie nichts von dieses? Schöne Uhren, Schwallen, Ringe, und der gleichen?

Augusta. (smilende) Ney! jeg belieber intet, Nathan!

Fridrik Kronskiold. (til Augusta) De har endnu ikke tilladt mig det ringeste til en Erindring, Frøken! og om De havde gjort det —

Nathan. (til Side) So stund ein Haar ins Weg. Ist kein Geld to Huus, arme Schelm!

Fridrik Kronskiold. Maae jeg for denne Gang bede Dem vælge noget, Frøken!

Augusta. Deres Erindring er her, Kronskiold! (viser til sit Bryst) men jeg vil soie Dem. (hun vælger en Ring) Hvad seer jeg? Augusta Gyldenstolt? Hvorledes er De kommet til denne Ring, Nathan?

Nathan. O! wir haben allerley zum Diensten. Ein herliges Stück Arbeit! Wchte Steine! bey Moses! ächte Steine!

Augu.

Augusta. Forunderligt! Jeg har aldrig eyet
saadan Ring, og mit fulde Navn staaer der. (til
Kronskiold) Jeg vælger den for Besynderligheden,
om De tillade det.

Fridrik Kronskiold. (til Side til Nathan)
Prisen, Nathan?

Nathan. Halb Hundert, Herr! kost mir selbst
Hundert, ist das allgeringste.

Fridrik Kronskiold. Der er mit Uhr, indtil
videre.

Nathan. (beseer det nøye) Ist nur dreißig,
Herr! nur dreißig.

Fridrik Kronskiold. Uforkammede! Jeg har
betalt ham halv Hundrede derfor — der er ti Daler.

Nathan. Noch zehn, Herr! noch zehn!

Fridrik Kronskiold. Der, Blodhund!

Nathan. Skildige Diener! onsker til Lkke,
gnådiges Fraulein! Sonsten nichts zum Dienst?

Augusta. (smilende) Gar nichts.

Nathan. Jeg maae ikke forflemme Herren.
(gaaer.)

1 1 t e O p t r i n .

Fridrik Kronskiold. Augusta.

Augusta. Jeg gjør Dem Ueylighed, kiereste
Ven!

12te Optrin.

En Tiener med et Brev, de forrige.

Sridrik Kronskiold. Nok en Spadagnat?

Tieneren. Jeg har spurgt efter Dem i Deres Børelse; dette Brev skulle jeg levere i Deres egen Haand.

Sridrik Kronskiold. Fra min kære Lovson.
(Læser og skifter Farve.)

Augusta. Gode Gud! hvad fattes Dem?

Sridrik Kronskiold. (Hyderlig forvirret, til Tieneren) Siig ham, min Herre, — ville jeg sige, min Ven! — at min Ven skal faae Svar i Dyeblikket. — (Tieneren gaaer.)

13de Optrin.

Sridrik Kronskiold. Augusta.

Sridrik Kronskiold. Undskyld mig Frosen! (vil gaae.)

Augusta. I denne Tilstand, Grusomme! (holder ham tilbage.)

Sridrik Kronskiold. Jeg beder Dem — for vor Kierligheds Skyld — Jeg kan ikke — Jeg maae forlade Dem.

Augusta. Nej! Du skal ikke komme bort; Jeg slipper Dig ikke i et Parabiis, uden jeg følger med. Endnu mindre i denne forfærdelige Tilstand.

Fridrik Kronskiold. Skal jeg da for første Gang være Dem uhydig, Augusta?

Augusta. Ney! Du skal ikke; Du skal aabne din Kummer i mit Skiod.

Fridrik Kronskiold. Det er mig umueligt — ubeskriveligt umueligt —

14de Optrin.

Gotfried, de forrige.

Gotfried. Herren kalder.

Augusta. Du skal svare mig til hvad Du foretager Dig. (gaaer med Gotfried.)

15de Optrin.

Fridrik Kronskiold, allene.

Ha, naar Du vidste, Augusta! — Jeg vil skiuile dig al min Elendighed — Naar Du vidste, at min Drom er forsvunden, og at min Lykke tilhorer en anden. (han seer paa Brevet) Ney! der er ingen Tvivl til Trost; Min Skiæbne er sikker, som Døden. (læser)
 „Jeg har tegnet Dem for mine Aktier, kiereste Ven!
 „Deres Navn har vundet Hundrede. Man har sagt
 „mig, at De har indløst dem. Behag at levere disse
 „Aktier til Budet!

„Lovson.“

O, Augusta! saa skal jeg tabe dig for evig!
 Uden Ledfager i en troeløs Verden! Uden Skiul af
 dine

dine kjerlige Vinger! Jeg var nyelig lykkelig, som en Engel. Jeg var nær ved at besidde dig, du Ypperlige blandt dit Kion! Jeg er kalden; jeg er kalden; Jeg er nu stød, fra Himlen og Augusta. Jeg kan ikke, jeg kan ikke — (efter nogen Tausked) Men Lovson er min Ven, han er min Belgiorer; Jeg skylder ham alt, hvad jeg er, og skal være. Aktierne ere hans Eyendom, og ikke min. Hvad, drømmer jeg om Beslutning? I Øjeblikket — (Vil gaae, men i Dørren møder Lovson, og vender bestyrret tilbage.)

16de Optrin.

Lovson.

Fridrik Kronskiold.

Lovson. Forstræk Dem ikke! det er mig. Jeg var uroelig for Aktierne; Budet bragte mig ingen, og jeg floy her for at modtage dem.

Fridrik Kronskiold. (til Side) O Strid! o Kierlighed! — O Seyer! hvad koster du mig? (leverer dem) Her ere de alle.

Lovson. (griber heftig efter dem) O! nu er jeg roelig.

Fridrik Kronskiold. (til Side) Kolde Ven! — Uden Medynk med mine Lidelser? Uden en Smil til Lægedom? — Jeg hører Augusta. Jeg taaler ikke at see hende. (til Lovson) Jeg ønsker Dem til Lykke, og jeg forlader Dem. (til Side) Skulde Lovson ligne heele Verden? Glendige Kronskiold! Kierlighed, og Lykke, farvel for evig. (gaaer.)

Lovson. Han veed ikke —

17de Optrin.

Lovson. Augusta.

Augusta. (uden at see Lovson) Kiereste Kronskiold! — Undskyld, min Herre! jeg vidste ikke, at De var her. Jeg savner Deres Ven. Han var her i Dyeblikket —

Lovson. Han gif bort, Froken! — En Forretning, som kræver min Nærværelse, hindrer mig fra at tale med Deres Hr. Fader. Behag at sige ham, at de Aktier, jeg lod tegne Hr. Kronskiold for hans Regning, ere i min Haand, og skal leveres ham inden Aftenen, tilligemed vort Mellemværende. (til Side) Hvor koster det mig at bedrøve hende.

18de Optrin.

Augusta, allene.

For hans Regning? Ere i hans Haand? leveres inden Aftenen — Hvorledes forstaaer jeg dette? Var det Lovson, som talte? En Mand, som jeg, næst Kronskiold, agtede højest af alle? Var dette Indholden af Brevet? Ulykkelige Kronskiold! Og du gav dig hen som et Slagtoffer? Du opofrede Augusta for din Ven, og han selger dig for Sølvpenge?

19de Optrin.

Robert Gyldenstolt. Nathan. Augusta.

Robert Gyldenstolt. Gaae fra mine Dyne, uærbidige Datter! —

Augusta

Augusta. Hr. Lovson bad mig sige Dem, at han bringer Deres Aktier paa Hr. Kronskiolds Navn inden Aftenen.

Robert Gyldenstolt. Ypperligt; Nu er Du min egen, fiere Datter! igjen. Bring mig altid saadanne Tidender, og skriv ingen Breve meer! Forstaaer Du mig? Gaae nu ind, mit Barn! og lad os være allene!

Augusta. Hvilken Mand! hvilken Fader!

20de Optrin.

Robert Gyldenstolt. Nathan.

Robert Gyldenstolt. Det var den forste Grode; Resten vil komme efter. Denne Gang var du lykkeligere end du pleyer, Kronskiold! men dig til ingen Baade!

Nathan. Hat der Herr viel op sin Rahme gewonnen?

Robert Gyldenstolt. Kun den forste Gevinst, kun Hundrede, Nathan!

Nathan. Glicklich, sehr glicklich; War det hans egen gewesen, könnte ich zu mein Geld gekommen sige. Der Mensch schildert mir viel, sehr viel.

Robert Gyldenstolt. Har han ikke Pant for sine Penge?

Nathan. Freylich Pfand; aber der Herr kan wissen, was für Pfand, die Studenten haben eine Baarschaft, daß Gott behütete!

Robert Gyldenstolt. Destobedre, destobedre.

Nathan. Ach nein! desto schlimmer für mich;
desto schlimmer für mich.

Robert Gyldenstolt. Destobedre, siger jeg;
Han forstaaer mig ikke. Desto før selge de os de
Aktier, vi har talt om.

Nathan. Ach! nun begrif ich; Jeg schal mir
Besten giøren, als ein ehrlicher Mann.

Robert Gyldenstolt. Men for at komme til
Maalet, maae alle Hiul først fattes i Bevægelse.

Nathan. Das soll meine Kunst sein.

Robert Gyldenstolt. Wyndre dem til det yder-
ste. Erue, med at selge deres Pantur, og love dem
Arrest, om de ikke betale.

Nathan. O! das hab ich vielmahl versprochen
und gehalten.

Robert Gyldenstolt. Smøre dem falske Reg-
ninger op, og sievne dem for Sielidskommissionen.

Nathan. Ganz gut.

Robert Gyldenstolt. Giør dem Forskud paa
Remisser, og sue dem ud med Renter!

Nathan. Schön! schön!

Robert Gyldenstolt. Allerhelst unge Kuffer,
friske Fyrer, de lade sig snarest narre.

Nathan. Ich verstehe

Robert

Robert Gyldenstolt. Vise dem Vahre, som forblinder, lade dem betale med Aktier, og saa deele vi Profiten.

Nathan. Herr! wofür halten Sie mich denn? Das ist ja meine Brodewissenschaft. (til Side) Könnte ich dich welche affiloutiren, schulde det mich en Hiertens Glæde være.

Robert Gyldenstolt. Sagde Han noget, Nathan?

Nathan. Ikke det geringste.

Robert Gyldenstolt. Lykke til en god Fangst da.

Nathan. Skildige Diener! (til Side) kunde jeg kun fangen dich tilliæke. (gaaer.)

21de Optrin.

Robert Gyldenstolt, alene.

Den Knecht er en af mine beste Haandlangere. Han bringer mig mangen Skilling ind, og han har selv ingen Skade deraf. Den ene Haand vasker den anden. Jeg længes nu at oversee min heele Gevinst. Jeg vil ind til min kiere Mammon, og møtte mine Dyne med dens Beskuelse. (gaaer.)

Tredie Dytog.

Første Dyrin.

Augusta, fra den ene Side, og Lovise fra den anden.

Lovise. (løber mod Augusta) Jeg er lykkelig, Fruen! Jeg har min Moder igien; hun har medbragt utrolige Summer, og jeg forvandles fra en fattig Kammerpige til en rig Gomsfrue.

Augusta. Gid Du blive lykkeligere end jeg, Lovise! Jeg bliver det aldrig meere. Aktierne hører min Fader til, og jeg har intet Haab meer i Verden.

Lovise. Beste Fruen! Skal deres Plager da aldrig ophøre? Skal de aldrig belønnes med deres Kronskiold?

Augusta. Min sidste Tilflugt var hans rettskafne Onkel. Ogsaa han har forladt mig, Lovise! Jeg venter ham hvert Øyeblik med Utaalmobighed.

Lovise. Forlad Dem ikke paa ham, Fruen! Min Moder nævnte ham med Forstrækkelse.

Augusta. Denne Hemmelighed er mig ubegriplig.

Lovise. Og mig tillige. Hun lod mig ikke vide mere; hun vil være her i Øyeblikket, for at afgjøre

giøre noget med Deres Fader. Jeg fulgte hende her, for at ledsage hende, og for at fortælle Dem min Lykke.

2det Optrin.

Amalia Nordfeld, de forrige.

Amalia Nordfeld. (i Døren til nogen udenfor) Vent, til jeg kalder! — (til Augusta) Froken Gyldestolt? — Tillad mig at forsikre Dem om min Forbindelighed for min Datter. Deres Venkab for hende fortjener al min Erkiendtlighed.

Augusta. Deres Datter fortjener min, og jeg ikke Deres. Jeg skylder hendes Omgang mine lykkelige Timer. Jeg har stræbt at lette hendes Skiebne saa meget, som stod i min Magt, og hun har endnu mere lettet min. Fruentimmer paa min Alder trænger til Fortrolighed, og Mandspersonerne ere ofte farlige og bedragelige.

Amalia Nordfeld. (til Side) Sid Du aldrig erfare det saa meget, som jeg, gode Pige! (til Augusta) Min Datter er heller ikke uskionsom, Froken! Hun har rost Dem, som hendes Heltinde, og jeg vil ansee mig lykkelig, om De bævre mig med Deres Venkab.

Augusta. Jeg vil modtage Deres med Taknemmelighed, og giengielde det af et oprigtigt Hierte.

Amalia Nordfeld. En Sag af Vigtighed kræver min Samtale med Deres Hr. Fader. Er det

beleynligt, beder jeg den maade tillades mig heden Vidner, for strax at vise Dem Prøver paa min Fortrolighed.

Augusta. Han vil strax have den Ere. (Augusta og Lovise gaar.)

Amalia Nordfeld. Uden Forrydelse.

3 die Optrin.

Amalia Nordfeld, allene.

Denne Samtale, gode Gyldenstolt, frygter jeg vil sette Dig i Skræk og Forundring, og varme Blodet i dine kolde Aarer.

4 de Optrin.

Robert Gyldenstolt. Amalia Nordfeld.

Amalia Nordfeld. Tienerinde, min Herre!

Robert Gyldenstolt. Skyldige Tiener! (De sette sig.)

Amalia Nordfeld. Jeg er Dem maaskee ubekjendt, min Herre!

Robert Gyldenstolt. Jeg har ikke den Ere —

Amalia Nordfeld. Jeg kommer for at takke Dem for min Datter, som er i Deres Huus.

Robert Gyldenstolt. Nu, er Lovise Deres Datter? Hun var nogen og huusvild; Jeg tog hende ind til mig, hun har tient mig ærlig og troe. Kun

min

min Søn vilte hun engang forføre. Men jeg sendte ham bort, og alting kom i Rigtighed igjen.

Amalia Nordfeld. Jeg bringer Dem tillige en Hilsen fra en af Deres Familie i Indierne, fra Deres Broders-Enke, min Herre —

Robert Gyldenstolt. Min Broders Enke? Han har ingen Enke. Man har bedraget Dem. Han er død ugift. (til Side) Himlen være lovet!

Amalia Nordfeld. Dette Papiir vil kunne overbevise Dem aldeles.

Robert Gyldenstolt. (læser og ryster) „At
„ Ferdinand Gyldenstolt, som i lang Tid under et
„ fremmed Navn har opholdt sig her i Indien, kort
„ før hans Død indeværende har retmæssig har beviist sig
„ at være Robert Gyldenstolts Broder, bekræftes her
„ med, efter hans Enkes Forlangende, af
„ Regjeringsraadet.“

(til Side) Hans Skibbrud var falsk. Jeg er ulykkelig.

Amalia Nordfeld. De ryster over Deres heele Krop, min Herre! Det gjør mig ondt, om denne Efterretning skulle være Marsag deri.

Robert Gyldenstolt. Det er Alderdommens Forbud, Madam!

Amalia Nordfeld. Denne Enke begierer Deres Understøttelse, min Herre! Hun har mistet sin Mand, og alt hvad hun eyede; Jeg var nærværende ved hendes Tab. I en ulykkelig Jldsbaade —

Robert 3

Robert Gyldenstolt. (flytter Stolen nærmere)
Nu vel, Madam!

Amalia Nordfeld. Brændte alle hendes Eyendele, og det som mere var, alle hendes Papirer, hvoriblandt Forskrivninger, for mange Tusende, og især en paa en halv Tonde Guld, som hun beklagede allermeest af alle.

Robert Gyldenstolt. (til Side) Ah — jeg trækker Aande igien, denne Forskrivning var fra mig, og jeg var ødelagt, om jeg skulde udbetale den — (flytter Stolen nærmere) Brændte virkelig, sig De for Deres Dyne, og det kan jeg forlade mig til?

Amalia Nordfeld. Til Afke, min Herre!

Robert Gyldenstolt. (til Side) Himlen skee Lov! — (til Amalia) Og, saa er min Broders Enke ikke saa meget at beklage. Salige ere de fattige.

Amalia Nordfeld. (til Side) Din Bøddel! (høyt) Hvorledes ikke at beklage?

Robert Gyldenstolt. Ney! fra mig kan hun ikke vente det ringeste; Jeg har Prækkere nok at føde desuden.

Amalia Nordfeld. (til Side) O! du skal betale med Kølens Vægt. (flytter Stolen nærmere) Har de aldrig hørt tale om den Fugl Phoenix, min Herre?

Robert Gyldenstolt. Bort med sit Sludder, Kvinde! Hvorfor rykker hun mig paa Livet?

Amalia

Amalia Nordfeld. (endnu nærmere) Denne Historie er saa deylig. Man fortæller, at den forbrænder sig selv, og strax efter igien staaer op af sin Aske. Enhver anden vilde reyse langt for at see dette Vidunder; Er De nysgierrig, skal jeg vise Dem det strax.

Robert Gyldenstolt. Gaae fra mig, siger jeg, eller —

Amalia Nordfeld. (reyses sig) Ney! jeg skal blive, og være din Plageaand. See i mig din forurettede Broders Enke, som skal hevne sig for alle Dine Misgierninger mod hende, og heele Verden.

Robert Gyldenstolt. Hvorledes? — De er hans Enke — De er ikke afbrændt og ulykkelig? —

Amalia Nordfeld. Ney! jeg eyer mere end Du kan skænke mig. Jeg har bragt din Forskrivning uskad tilbage, og Du skal betale mig til det alleryderste.

Robert Gyldenstolt. Herre, straf mig ikke i din Brede!

Amalia Nordfeld. Tor Du paakalde hans Navn, uden at skielve? Baals Gud er din Gud, og ikke den naadige og velgivende. Var det Lon for, at min Mand reddede Dig af Nøden, da din Velsfærd var ødelagt i Grunde, at han var Vorgen for dine Kreditorer, som ikke vilde betroe dit bedragelige Navn det ringeste, at han satte sin egen Velsfærd i
 Døve,

Dove, for at frelse din, og blev nødt at rejse til Indien, for at opbjelpe sin Formue? Var det Løn for alle hans Velgierninger, at Du forføder hans Enke, da du hørte, hun trængte til Almisser fra din Haand, at Du spotter hende i hendes Elendighed, saasnart Du ikke havde mere at frygte for? Nu skal den retfærdige Gud straffe Dig ved min Arm, og giøre Dig saa bedrøvet, som Du ville giøre mig. (gaaer til Døren, og Rettens Betiente komme ind) Denne Mand er min Skyldner for Halvtredsiindstyve Tusind Daler; Jeg befaler dem at forsilke sig hans Eyendele, til jeg bliver betalt.

Robert Gyldenstolt. (Kriger, og falder om i en Stoel. Augusta og Lovise komme ind.)

5te Optrin.

Robert Gyldenstolt. Frue Gyldenstolt.

Augusta. Lovise Rettens Betiente.

Augusta. (løber hen til ham.) Ah, min Fader!

Frue Gyldenstolt. (til Lovise) Følg med, min Datter! jeg befaler Dig. (de gaae begge.)

6te Optrin.

Robert Gyldenstolt. Augusta.

Rettens Betiente.

En Betient. (holder paa ham) Han er kold, Støken! Jeg troer han er død.

Augusta. O, min Gud! frels min Fader!

7de Optrin.

Grosserer Kronskiold, de forrige.

Grosserer Kronskiold. Hvad er paa Færde? for Himlens Skyld, hvad er paa Færde?

En Betient. Man har giort Arrest hos ham for 50,000 Rdlr., og bedet os forsikre sig hans Eyendeele, indtil han betaler.

Augusta. Den Gruesomme! og hun bad om mit Bønskab.

Grosserer Kronskiold. Jeg forstrækkes — men jeg indestaaer for ham. De kan gaae bort. (Betienterne gaae.)

Augusta. O, min Befrier!

8de Optrin.

Robert Gyldenstolt. Grosserer Kronskiold.
Augusta.

Grosserer Kronskiold. Jeg kom for at bringe dem Tidender om deres Broder, og deres Kiereste, og jeg finder dem —

Augusta. O! han vaagner, han slaaer Dyne
ne op.

Robert Gyldenstolt. Hvor er jeg? — Er det dig, min Datter? — Hvem er denne Fremmede?

Grosserer Kronskiold. Deres Ven, min Herre! Jeg bringer Dem gode Tidender; Deres Søn vil være her i Øjeblikket.

Robert

Robert Gyldenstolt. Han vil finde en ulykkelig Fader.

Grosserer Kronskiold. Trost dem! Deres Tab staaer at oprette, Hr. Gyldenstolt!

Robert Gyldenstolt. O! aldrig, aldrig.

9de Optrin.

Ludvig Gyldenstolt, de forrige.

Ludvig Gyldenstolt. Kiereste Fader — hvorledes? — De er upasselig?

Robert Gyldenstolt. Lad mig omfavne Dig, min Søn! Sid Du aldrig opleve min Sorg!

Augusta. Kiereste Broder!

Robert Gyldenstolt. (til Side) Jeg troede denne Giæld saa vist betalt ved min Broders Skibbrud. Jeg troede mig hans eneste Arving — (høyr) Ah, jeg er bedraget; jeg er ødelagt.

Grosserer Kronskiold. De kan endnu reddes; De maae ikke tabe Modet! (til Sonnen) Han har haft ubehagelige Fordringer.

Robert Gyldenstolt. Og paa hvad Maade? O! aldrig, aldrig.

Grosserer Kronskiold. Tiden overvinder alt.

Ludvig Gyldenstolt. De kan procedere.

Robert Gyldenstolt. Og tabe dobbelt! — Men jeg maae forsøge paa noget. (reysrer sig.)

Grosser

Grosserer Kronskiold. Kan jeg tiene dem, har De at befale.

Robert Gyldenstolt. Det er en Sag, hvori jeg ingen Tieneste kan forlange. (til Eide) Jeg maae vedligeholde hans Venstab; hans Sønns Giftermaal kan oprette min Skade.

Grosserer Kronskiold. De kan raade over min Kasse, som over Deres egen.

Robert Gyldenstolt. Skyldige Tiener! (til Eide) Og ved Aktierne haaber jeg tillige at hente noget ind igien.

Grosserer Kronskiold. Jeg indestaaer, at De ikke skal betale det ringeste, før det bliver dem belejligt.

Robert Gyldenstolt. Jeg talter, jeg talter. (til Eide) Kunne jeg tillige hevne mig over den fordamte Kvinde!

Grosserer Kronskiold. Han er overvældet af Sorg.

Robert Gyldenstolt. (til Eide) Jeg maae i midlertid see at redde mig, paa hvad Maade see kan. (til Grosserer Kronskiold) Udskyld mig, min Herre! (gaaer) (til Augusta, som vil følge ham) Ney! jeg vil være allene.

I Ode Dyrin.

Grosserer Kronskiold. Ludvig Gyldenstolt.

Augusta.

Augusta. Hvor er jeg Dem forbunden for min Fader!

D

Ludvig

Ludvig Gyldenstolt. (til Augusta) Hvem var denne ubarmhertige Kreditor?

Augusta. Een af dine Bekjendtskaber i Indien. Lovises Moder.

Grosserer Kronskiold. (til Side) Ah, Lovises Moder! Det er paa Tid, at jeg finder hende for dette og meere. (til Augusta) Tillad, at jeg forlader dem, Frøken! Jeg haaber, snart at bringe Dem meere Trost for Deres Fader, end for Deres Kiæreste. Hans Skiæbne er endnu uafgiort. Men Lovsøn har paataget sig at giøre hvad jeg ikke kan. (gaaer.)

Augusta. Ligesom ved Afkierne — Ah, Kronskiold.

11te Optrin.

Ludvig Gyldenstolt. Augusta. Gotfried.

Gotfried. (Gaaer over Skuepladsen, og siger:) Denne Nathan, troer jeg er Herrens Geheimeraad.

12te Optrin.

Ludvig Gyldenstolt. Augusta.

Ludvig Gyldenstolt. Din Kiæreste, min Søster? Er det denne brogede Grobrian, min Fader har skrevet om, og jeg har kiendt i Indien?

Augusta. Nej, min Broder! det er en anden Kronskiold, som var din Ven før Du reyste, og som jeg elsker over alt paa Jorden.

Ludvig Gyldenstolt. Og Lovises Moder skulde bedrøve min Fader? Hvilket nyt Stød for min Kiærlighed! Hvor er Lovise? hvor skal jeg finde hende?

Augu:

Augusta. Hun gif bort med sin Moder — med denne Eroelse, som bedrog mig ved hendes falske Forestillinger.

13de Optrin.

Robert Gyldenstolt, de forrige.

Robert Gyldenstolt. Gaae til Side, mine Børn! Jeg har noget af Vigtighed at forrette med Nathan. (de gaae.)

14de Optrin.

Robert Gyldenstolt. Gotfried.

Robert Gyldenstolt. Kommer Nathan?

Gotfried. Han følger med, Herre!

Robert Gyldenstolt. Bring mit Skriverbord herind!

15de Optrin.

Nathan. Was neues wieder? was neues?

Robert Gyldenstolt. Kan Du tie, Jøde?

Nathan. O! wie ein Maus.

Robert Gyldenstolt. (til Gotfried, som bringer Borden ind) Stoler — Slaaden for Døren! Kommer nogen, saa lad dem gaae omkring. (Gotfried gaaer) (til Nathan) Vi vil være her, Nathan! Mit Kontor er i Norden. (til Side) Alt for meget, i en anden Forstand!

Nathan. Jeg er dødsens. (de sette sig.)

Robert Gyldenstolt. Du eyer i Byens Bøger
16000 Rdlr.

Nathan. Freylich.

Robert Gyldenstolt. Din Gaard er din egen,
og forfikkret for 10,000 Rdlr.

Nathan. Freylich.

Robert Gyldenstolt. Fragaar mit Tilgode
havende a 6000 Rdlr., tilbage 20,000 Rdlr.

Nathan. Freylich; Welche Spirismaal!

Robert Gyldenstolt. Erver Du, jeg er riig?

Nathan. Bewahrs Gott! Sonnen Goldes!
Ober warum alles dieses?

Robert Gyldenstolt. Darum, Nathan! —
at jeg, for at hevne mig over en fordømt Kreditor —
pantsetter dig alle mine Eyendeel i dette Papiir af
en ældre Dato, end min øvrige Giæld. (aabner sin
Tegnebog, hvoraf han legger adskillige Papiirer op,
og vælger eet.)

Nathan. (griber efter det) Der Hrr. wil
spasen.

Robert Gyldenstolt. Ikke saa hastig, Nathan!

Nathan. Nu er jeg aldrig en ehrlicher Man.

Robert Gyldenstolt. Det vil nu komme an
paa, om Du vil være det.

Nathan. Wer, ich? wer, ich?

Robert

Robert Gyldenstolt. Men for destomeere Sikkerhed, skal Du tillige underskrive denne Revers.

Nathan. (tager Brillen, og læser) „Jeg undertegnede, Nathan Levi, af den jødiske Nation i Kjøbenhavn, tilstaaer hermed, skyldig at være til Grosserer Gyldenstolt den Summa 100,000 Rdlr., skriver Et Hundrede Tusind Rixdaler Dansk Kourant, under min Haand.“ (naar han har læst) Jeg underskrive niemahls.

Robert Gyldenstolt. Saa er alle dine Kapitaler opsagte.

Nathan. O weh! o weh!

Robert Gyldenstolt. Saa gjør jeg Indførsel i din Bøe, og styrter din Kredit.

Nathan. O weh! o weh!

Robert Gyldenstolt. Saa mister Du alle dine Runner for evig.

Nathan. O weh! o weh! o weh!

Robert Gyldenstolt. Skriver Du under da?

Nathan. O ja! o ja! (skriver og ryster.)

Robert Gyldenstolt. (til Side) Naar jeg har dette, har jeg meere end Du, Nathan! Den Kunst maae jeg forstaae. (banker stærkt paa Dørren) Den Slyngel, som ikke passer op! (banker endnu stærkere) Jeg kommer, jeg kommer (endnu stærkere) (og hans Søn og Datter kommer ind ved Allarmen) Luk op,

min Datter! (under alt dette samler Robert Gyldenstolt i en Hast alle Papirer sammen, hvoraf han leverer Nathan Forskrivningen, men glemmer Reversen. Jøden seer den, stikker den til sig, og siger til Side:)
Jeg liksalige Mand!

16de Optrin.

Grosserer Kronskiold. Robert Gyldenstolt.
Ludvig Gyldenstolt. Augusta. Nathan.

Grosserer Kronskiold. Er min Brodersøn ikke her? Man frygter for hans Liv. Man leder allevegne efter ham. Han er ingensteds at finde —

Augusta. O! jeg Elendige!

Nathan. Vielleicht ein neues Wertherschuss; man hört nicht als was böses.

Augusta. Ewig forlorne Augusta.

Nathan. War ein hübscher, vernünftiger Mensch; wenn er nur was mehr Geld gehabt hätte.

Grosserer Kronskiold. Der er ingen Tid at forsomme. (til Ludvig Gyldenstolt) Vil De paatage Dem at spørge efter ham, hvor De kan? Jeg skal høre fra min Side. (gaaer.)

Ludvig Gyldenstolt. Som om det var min Broder. (gaaer.)

Robert Gyldenstolt. Hvilken Allarm for intet.

Nathan. Skildige Diener! Skildige Diener!
(gaaer; og siger til Side) Jeg liksalige Mand!

Augu:

Augusta. (i den dybeste Bedrøvelse til Side)
 O! min Gud! min Gud! vaag over min Krong-
 skiold! (gaaer.)

17de Optrin.

Robert Gyldenstolt, allene.

Dette Træk med Jøden var et med de fineste i mit Liv. Af mine Bøger seer jeg, at jeg eyer neppe 80,000 Rdlr. Nathan er en Mand paa 20,000 Rdlr. Jeg har hans Revers for 100,000 Rdlr., han har mit Kontrabevijs for omtrent 80,000, bliver mig altsaa pr. Saldo tilgode, Sr. Nathan 20,000 Rdlr. Saaledes ophjælper man sine faldne Sager. Jeg forøger min Bøe, jeg hevner mig over en forbandet Qvinde, og jeg forsikker min Kredit ved min Datters riige Giftermaal. Dette er Hovedsagen af alt. Jeg bliver en lykkelig Mand igien; Jeg seylet i Havnen. Med Forstand overvinder man alting.

18de Optrin.

Frans Kronskiold. Robert Gyldenstolt.

Frans Kronskiold. (med Hatten paa) Jeg kommer for at give ham Fanden, Hr. Gyldenstolt! Man har sagt mig, at han er bragt til Bettelstaven. Det gjør mig ondt; men jeg er hans Diener. Hans Datter er en Hore; forstaaer Han mig? Hendes Boelskab har hængt eller skudt sig ihjel, hører jeg. Jeg afftaaer mine Præentioner; Nu kan han behol-

de hende allene. Seer Han, det er omtrent mine
Lanker. Siden min Vey saldt saa forbie, kunne
jeg ikke undlade at sige Ham dette.

Robert Gyldenstolt. Jeg er forloren.

Frans Kronskiold. Dette Huus har ikke an-
det end gjort mig Fortræd. Jeg kommer for at
gives, og man besvimer; Jeg fordrer mine Aktier
tilbage, og man svarer mig med Skiildsord; Mee-
ner Han, Frans Kronskiold er stabt til at være De-
res Nar? Hø?

Robert Gyldenstolt. Hvilke Aktier? Hvad er
det Han taler om, Menneffe?

Frans Kronskiold. Ih! for Diævelen, de
Aktier, som vare tegnebe paa mit Navn, Hundrede
i Tallet, siger Et Hundrede. Jeg kunne faae lige-
saa mange Hundrede for dem, om jeg ville selge dem.
Og saa staaer den Bengel endnu og narrer mig oven
i Kiøbet.

Robert Gyldenstolt. Hvilken Bengel?

Frans Kronskiold. Hører Han ikke, jeg taler
om min Fætter? denne lærde Herve, som tilegner sig
andres Eyendom, og taler siden om Staaehandker,
og om Lov og Ret, som jeg forstaaer bedre end han.

Robert Gyldenstolt. Taler han over sig, eller
forstaaer jeg ham ikke?

Frans Kronskiold. (Heystøtet) Det er jo lige
frens, Mand! Begriber Han ikke hvad jeg siger?

Akti-

Altierne vare tegnede paa mit Navn, i Diabels Skind og Been. Min Fætter har indløst dem for sine. Med disse mine Dyne har jeg seet dem i hans Klor, og Hans Datter er med i Ledtoget; forstaaer Han mig nu, eller skal jeg sige ham det tredje Gang?

Robert Gyldenstolt. Var det dette Papiir, hun ikke vilde vise mig? Var det derfor, hun gjorde mig rolig med Lovson? Du skal betale det, du skal betale det. (vil ind, men Frans Kronskiold holder ham tilbage.)

Frans Kronskiold. Styr sig, Mand! lad ikke Fanden plage Ham!

Robert Gyldenstolt. Slip mig, siger jeg! al Verden skal ikke hindre mig — (løber forbittrret ind.)

19de Optrin.

Frans Kronskiold, allene.

Hvad mon der gik af ham? hvorfor bekymrer han sig om mine Altier? (det skræger indensfor, og Augusta raaber: Skaan mig, Barmhertighed!) Ret saa, nu saaer du Lou for dine Besvimelser! Løst! Løst! (skræger endnu stærkere) Jeg troer han myrder hende; Lad dem trækkes derom! Jeg vil ikke staae her til Vidne. (gaaer.)

Fjerde Optog.

1te Optrin.

Augusta, allene.

Jungen Kronskiold? Ingen Tidender? O! min Gud! hvad maae jeg udstaae i disse Dyeblit? Naar vil du lukke mit Dye i Graven?

2det Optrin.

Frue Gyldenstolt (i en rigere Klædning, end i sidste Optog.) Augusta.

Frue Gyldenstolt. (løber mod hende) Tilgiv mig, tilgiv mig, beste Veninde! den Sorg, jeg har voldet Dem! Jeg kommer for at glæde Dem desto meere.

Augusta. Hvorledes, De, som har bedrøvet min Fader?

Frue Gyldenstolt. Hvad jeg har gjort, har jeg gjort for Deres Beste. Naar De lærer at kiende mig, skal De ikke nægte mig Deres Venstab. Jeg var engang en vildfarende Pige, forskudt af en trolos Kiæreste, og omvankede uden Skierm og Forsvar, siden gift med den beste og rigeste Mand i Indien; Denne Mand var Deres Onkel.

Augu-

Augusta. Min Døkel, som omkom paa en Rejse.

Frue Gyldenstolt. Han betiente sig af denne Rejse til sin Fordeel. For at redde Deres Fader, blev han selv et Offer for Forfølgelser, og for at undflye disse, skulde han sit rette Navn, og kaldte sig efter mit, som han ægtede strax efter hans Ankomst til Indien. Lykken forsonede sig med ham omfiden; Rigdom og Overflod strømmede ind fra alle Kanter; Men ingen Glæde er ubeblandet; Vi havde mistet vort eeneste Barn, og vi vare utroskelige over dette Tab, til det yderste.

Augusta. Lovise?

Frue Gyldenstolt. Hun blev sendt til Europa, at opdrages hos en Veninde; denne Veninde døde; Min Datter kom blandt Fremmede, og vi spurgte ikke det ringeste til hende, før en Hændelse forrige Aar opdagede os, at hun var hos Dem.

Augusta. Jeg forundres.

Frue Gyldenstolt. Deres Broder havde Forretninger paa St. Thomas. Han fortalte om et Fruentimmer i deres Huus; Af Beskrivelsen kiendte vi strax, det var Lovise. Jeg lod hende vide, hun havde en Moder, men ikke hvor lykkelig hun var; Deres Broder forlod os; Min Mand døde, og jeg reyste til Europa, for at ende mine Dage hos min Datter.

Augusta. Hvor besynderligt!

Frue

Frue Gyldenstolt. Lovise har fortalt mig Deres Kierlighed, og Deres Lidelser. Deres Fader tvinger Dem til en Mand, De afstyer. Jeg kiendte hans ubøvelige Sial; Jeg ville prøve ham til det yderste. Jeg ville hevne Dem og mig; denne Skræk skal smelte hans Haardhed. Uden mig skulle De blevet et Offer derfor. Jeg allene skal vide at bringe ham til Billighed. Jeg skal giøre Dem lykkelig, ypperlige Pige! og foreene Dem med Deres Kronskiold.

Augusta. O! det er for silde, det er for silde; Har De ikke seet min Broder?

Frue Gyldenstolt. Nej! men dette Papiir skal godtgjøre alt — (viser et Papiir.)

3 die Optrin.

Ludvig Gyldenstolt, de forrige.

Ludvig Gyldenstolt. Jeg har fundet ham, jeg har fundet ham, min Søster! Han veed vort Vanheld. Jeg fortalte ham din Bedrøvelse. Han vil være her i Dyeblikket.

Augusta. O! min Skytsengel!

Frue Gyldenstolt. Velkommen fra den nye Verden, min Herre! Har Han fundet min Lovise? Hun er troe som Guld. Jeg haaber, Han vil være ligesaa?

Ludvig Gyldenstolt. Gandske vist, Frue! Men det er meer, end jeg tør haabe i nærværende Forsatning.

Frue

Frue Gyldenstolt. Sørg ikke, det kan blive got igien.

4de Optrin.

Sridrik Kronskiold, de forrige.

Sridrik Kronskiold. (løber mod Augusta, men standser, da han seer Frue Gyldenstolt.)

Frue Gyldenstolt. Hr. Kronskiold? — Det er mig kiert at treffe en Mand, som jeg har hørt saa meget fordeelagtigt om.

Sridrik Kronskiold. Maae jeg vide, hvem jeg har den Ære —

Frue Gyldenstolt. En Indbygger fra den nye Verden. Amalia Nordfeld eller Gyldenstolt, ligesom jeg kan tiene Dem med. Deres felles Tante, mine Herrer, om De tillade det.

Augusta. En Enke af min Onkel, som vi troede forloren for Eiden, min Broder!

Ludvig Gyldenstolt. Gode Gud! Ferdinand Nordfeld, min Onkel, uden at jeg vidste det?

Sridrik Kronskiold. (til Side) Himmel! dette Fruentimmer, som har ødelagt Augustas Fader?

Frue Gyldenstolt. Forstræk Dem ikke! Jeg veed, De er underrettet om, hvad der er foregaaet. Vi skal endnu blive Venner, før vi skilles ad.

5te Operin.

Grosserer Kronskiold, de forrige.

Grosserer Kronskiold. (uden at see Frue Gyldenstolt eller Fridrik Kronskiold) Jeg har søgt over alt; Man saae ham gaae her ind. — (seer Frue Gyldenstolt) Ah! kan De tilgive min Forbrydelse.

Frue Gyldenstolt. (tilbageholden) Jeg tænkte ikke at see Dem meere i Verden, Hr. Kronskiold!

Grosserer Kronskiold. See mig, som en bodfærdig Synder, og lad min Mandoms Laarer udslette min Ungdoms Overtrædelse!

Frue Gyldenstolt. Indblæser min Rigdom Dem maaskee denne Bekiendelse?

Grosserer Kronskiold. Jeg var uærdig at blive Deres Ven igien, om Rigdom nogen Tid havde fordervet mig.

Frue Gyldenstolt. Frøkenen og hendes Venner kræve min Samtale.

Grosserer Kronskiold. Frøkenen og hendes Venner ere tillige mine, og jeg vil tilstaae for Deres Dyne, at jeg var en strafværdig og ugudelig Forbryder, at jeg bedrog Deres Uskyldighed, under falske Løfter, at jeg overlod Dem til en troløs og uskion som Verden, og at jeg glemte Dem letfindig i nye Kiæresters Arme. Jeg var ung og vellystig; Jeg var opdraget i Overflod; Jeg saae intet for mine Dyne, uden Svig og Undertrykkelse, de Rige troe sig berettiget

rettiget til alt; Jeg bedrog Dem, ligesom de bedrager hinanden indbyrdes.

Fridrik Kronskiold. (til Side) Maatte De ogsaa fortryde det, som Du, gode Mand!

Grosserer Kronskiold. Men Helvede er opvaagnet i min Siæl. Deres Billede har forfulgt mig, til min Straf, og mit heele Liv har tient til Deres Hevn. Fra en ond Kone forløste Graven mig først efter mange Aar. En vanartig Son koster mig daglig bittere Taarer; Men intet, intet overgaaer min Sorg, at have forført Dem.

Frue Gyldenstolt. Kan jeg forlade mig paa Deres Fortrydelse?

Grosserer Kronskiold. Som paa Klippen.

Frue Gyldenstolt. Saa har De min Tilgivelse, og mit Vensteb igien.

6te Optrin.

Lovson, de forrige.

Lovson. (styrter ind med Hestighed, men standser, da han seer Fridrik Kronskiold) Ah! jeg har ham! jeg har ham! Jeg har udsaaet Dødens Angest for hans Skyld.

Fridrik Kronskiold. (til Lovson) De er forvirret, kæreste Ven! hvad fattes Dem?

Lovson. Jeg gik hastig. (til Side) Jeg veed ikke, hvad jeg skal svare. Jeg vil ikke lade ham merke,

merke, at jeg frygtede for ham. Jeg vil foregive et Grinde. (til Augusta) Er det Hr. Gyldenstolt belejligt, Frøken?

Augusta. Han vil strax være her. Han talte om at indløse nogle Aktier. (de sætte sig alle.)

Fridrik Kronskiold (til Sids) Ah! Du veed endnu ikke, Augusta! at mine ere evig forlorne.

Frue Gyldenstolt. (beseer Frøkenens Ring) Med Tilladelse, Kousine!

Grosserer Kronskiold. (til Augusta) Kousine? — Er Mad. Nordfeld? —

Augusta. Min Tante, Hr. Kronskiold! En Enke af min Onkel, som vi troede omkommet, og fiden er død i Indien.

Grosserer Kronskiold. Store Gud! gift med min beste Ven, som jeg har begravet Tusinde Gange.

Frue Gyldenstolt. Jeg kan ikke beskrive Dem, Kousine! hvor meget denne Ring ligner en Forøring af min Mand, som har tilhørt Deres Grandmama.

Augusta. Jeg forundrede mig ikke mindre, da jeg i Dag saae den, og sandt mit heele Navn deri.

Frue Gyldenstolt. Hvorledes, i Dag? —

Augusta. Hr. Kronskiold havde den Godhed at vælge den for min Skyld hos Jøden Nathan.

Frue Gyldenstolt. En Mand i en brunn Kiøle, med et kort Skiæg, og en Skramme over det ene Kind?

Augusta.

Augusta. Den samme.

Frue Gyldenstolt. Jeg forundres; Jeg folgte ham nogle ubetydelige Juveler af min Overflod, fordi han overhængte mig. Skulle han ved samme Lejlighed?—

Grosserer Kronskiold. Jeg kender ham meget nøye; det er en Skielm over alle Skielme, og en Ragerkarl, som udsuer til Blodet.

Friderik Kronskiold. (til Side) Det har jeg og mine Lige alt for ofte erfaret.

Frue Gyldenstolt. Det er samme Ring. Et Merke ved den eene Steen rober den. Det er mig kiert, at den er i de Hænder, jeg just havde bestemt den. (leverer den tilbage.)

7de Optrin.

Robert Gyldenstolt, de forrige.

Robert Gyldenstolt. (styrter ind som en Raesende) Jeg er uheldig: jeg er ødelagt; har ingen seet et Papiir? hvor skal jeg finde det? laae det ikke her? hvor er mit Skriverbord? hvor er min Datter? hvor er Gotfried? hvor er heele Verden? Lader os lede over det heele Huus! (han leder overalt, og alle lede tillige. Augusta henter Gotfried, og de komme begge tilbage, og sige: at der er intet) Jeg elendige Mand! (til Gotfried) Spring til Nathan, som en Lynild, og lad ham være her i Dyeblikket. (Gotfried gaaer.)

Grosserer Kronskiold. Nathan er en Skielm.

Robert Gyldenstolt. Ah! jeg frygter, jeg frygter.

E

Grosse:

Grosserer Kronskiold. De skulde aldrig besfatte sig med ham.

Robert Gyldenstolt. Ah! hvem skal man betroe sig til?

8de Optrin.

Lovson. Gotfried, de forrige.

Gotfried. Han er ingenstedt at finde. (gaaer.)

Robert Gyldenstolt. Ha! jeg er ødelagt, jeg er ødelagt.

Lovson. Kan jeg tiene Dem med at stoppe ham? Han vil i Øjeblikket være hos mig for at afgjøre noget magtpaaliggende.

Robert Gyldenstolt. O! for Guds Skyld!

Lovson. Jeg skal bringe Dem Svar i Aften, tilligemed vort Mellemværende. (til Etde) Kunne jeg tillige ved denne Lejlighed tiene min Kronskiold! (gaaer.)

Robert Gyldenstolt. Himlen lønne Dem — Den fordsømte Forskrivning! — Jeg maae eftersee mine Papirer. (til Augusta) Kommer nogen, er jeg ikke hjemme. (gaaer.)

9de Optrin.

Frue Gyldenstolt. Grosserer Kronskiold.

Fridrik Kronskiold. Ludvig Gyldenstolt.

Augusta.

Frue Gyldenstolt. Han kjendte mig ikke i denne Klædning.

Fridrik Kronskiold. Og mig heller ikke af Forstrækkelse.

Frue

Frue Gyldenstolt. Han nævnte en Forfkrivning, og det var gandske vist min; Men den skal snart afgjøres; det var just Hensigten af min Nærværelse. (Hun leverer det Papir, som hun viste i Slutningen af andet Optrin i dette Optog) Denne Forfkrivning tilhører Dem, eller Deres værdige Kiereste, Kousine!

Augusta. (heftig og med Glæde) O! hvorledes skal jeg takke Dem! — O, min Fader! (gaaer til Døren) han har sluttet sig inde — O, hvor skal jeg glæde ham!

Frue Gyldenstolt. Overil Dem ikke, Kousine! Den er sikrere i Deres Kierestes Haand! Det er et Pant, som allene skal indløses mod dem. (Augusta leverer Fridrik Kronskiold Forfkrivningen.)

Fridrik Kronskiold. (til Frue Gyldenstolt) Kierlighed har sendt dem her, for at frelse sin Egen- dom. (viser til Augusta, og siger.)

Ludvig Gyldenstolt. Var jeg nu saa vist lykkelig med Lovise!

Frue Gyldenstolt. Lovise skal blive Deres Brud, om Deres Fader tillader det, og jeg haaber at give hende Vilkaar, som skal tilfredsstille ham.

Ludvig Gyldenstolt. Ypperlige Frue!

IODE OPTRIN.

En Marktetenterste, de forrige.

Marktetentersten. Hvor er han henne? Lad mig finde ham! lad mig slaae ham! lad mig rive hans Dyrte ud!

Fridrik Kronskiold. Ha! det er en af Aktie-
haberne. Nu vil Leegen begynde.

Marktetenterken. Hvor er han henne, siger jeg?
Jeg vil finde ham, om han blev gal. Han har mit
Navn tegnet. Jeg har vundet fire Aktier. Jeg vil
beholde dem, om han var Satan. Er jeg ikke en
ærlig Kone, fordi jeg var hans Koblerke? Meener
den Betler, at jeg nu frygter ham meere? Lad mig
finde ham, siger jeg; Jeg skal spille med ham til det
yderste. Vil ikke Gud og Kongen skaffe mig Ret,
skal mine Næver gjøre det.

Fridrik Kronskiold. Styr sin Iver, Mutter
Sybilla! Hun kan ikke finde ham.

Marktetenterken. Fanden være hans Sybille.
Mit Navn er Katrine Smekfus. Jeg har ti Nar,
som Marktetenterke, tient. Min Mand har mig lært
at slaae Trommeslag, og jeg skal tørste hans Ryg
som et Kalbskind.

I I t e O p t r i n .

En Gadejunker, de forrige.

Gadejunkenen. Jeg skulle underdanigst erindre,
at jeg underdanigst onsker Relaxation paa et Quan-
tum Aktier, som Hr. Gyldensholt har behaget at tage
paa mit Navn, og siden har haft den Bevaagenhed
at gjøre Forbud paa.

Fridrik Kronskiold. (til Side) denne Mand
taler med meere Erbødighed.

Markte

Marketerterster. Evi for Satan! Taler han mit Respekt om en Mand, som Rettens Midler har været hos, og reent Huus gjort.

Gadejunkereren. Hvad hører jeg? est-it possible?

Fridrik Kronskiold. Ja, man har haft den Bevaagenhed, min Herre! — helas!

Gadejunkereren. (setter Hatten paa) Død og Fordømmelse, da skal jeg lære den Karl at dandse. Han tog mig i Tieneste for 100 Procent, naar jeg trængte. Jeg tænkte endnu at nytte ham; men nu skal jeg pompe ham, det han steer al Verdens Ulykke.

Frue Gyldenstolt. Det er en sand Fornøjelse at høre paa.

12te Optrin.

En studeert Kostgienger, de forrige.

Kostgiengereren. (til Fridrik Kronskiold) Minervas Son hilser Minervas Yndling.

Fridrik Kronskiold. (til Side) Det smertes til Sielen, naar jeg seer Videnskaberne vanæres ved Pedanter.

Kostgiengereren. Vel er jeg en ringe og fattig Kostgienger i Hr. Gyldenstolts Huus; Ikke destomindre er jeg et Menneske, og har Deel i hvad der angaaer mit Væsen. Homo sum, nihil humani a me alienum puto. Nu er til mit Væsens Ophold intet nødvendigere end Føde, som jeg tilbyder mig at bevise, baade af gamle og nye Auctores. Men da Føde, ligesom alt andet, allene er til Fals for Penge,

omnia jam venalia, og Penge, eller Penges Værdie, er just det, som i Dag vorder mig berøvet, saa er det, at jeg fordrister mig, ydmygeligt at bede Hr. Gyldenstolt erstatte mig de tvende Aktier, som jeg paa mit krasne Navn retmæssig haver tilbundet mig, og han, nemlig Hr. Gyldenstolt, non absque vi quadam et injuria, sig derefter tilegnet haver.

Gadejunkereren. Jeg raader ham nemlig at erstatte sig sine Aktier ved Ketten.

Sridrik Kronskiold. Jeg taaler ikke, at man spotter min Stand i min Nærværelse, allene fordi, den mangler denne Verdens Phraser.

Gadejunkereren. Lad ham skaffe sig Ket ved Vennen da!

Kostgiengeren. Jeg vil heller lide, end gjøre Uret.
Frue Gyldenstolt og Grosserer Kronskiold.

(Giv ham Penge) Der er til Oprensning, indtil videre.
Augusta. Han har sit tilgode hos mig.

Kostgiengeren. Frokenen viser mig altid godt.
(gaaer.)

13de Optrin.

En gammel Officeer, de forrige.

Officeeren. Es thut mir Weh, Wehrtester Herr! daß der Hr. Gyldenstolz mir meine Actien wegnehmen will. Ich hätte nur eine einzige gewonnen, aber für die könnte ich Brodt haben, um meine arme Frau und Kinder zu speisen. Es ist wahr, daß Hr. Gyldenstolz mir Vorschuß auf meine Pension gemacht, aber

aber die kann ich ja wieder bezahlen, wenn Gott will. Mir meinen rechtmässigen Gewinn so wegzunehmen, daß ist, so wahr Gott im Himmel lebt, nimmer Recht gethan. Ich hat ihm selbst meine Namme zu zeichnen.

Fridrik Kronskiold. (til Side) Redelige Mand! var jeg lykkelig, som de Rige, skulle du og dine Brødre være de første, jeg deelte med af min Forraad.

Grosserer Kronskiold. Jeg indestaaer Dem for alt.

Frue Gyldenstolt. Maae jeg, uden Fortrydelse, værdige Mand! bede Dem modtage denne indiske Aktie, til et Vederlag.

Officeren. (bevæget) Ich habe drey Könige gedient, Madam! So hat mich noch keiner belohnt — du sieh's, Gott! du wirst wieder vergelten — ich kanns nicht.

Marktetentersten. Græd ikke, som en Dhore, gamle Nathue; skaf dig Ret med Klingen, hvis den ikke er til Blosbiørg med alt det øvrige.

Officeren. (seer til hende, og siger) Weib!
(gaaer.)

14de Optrin.

En Kandidat, de forrige.

Frue Gyldenstolt. Man gaaer som til Offers.

Kandidaten. Jeg har vundet ti Aktier paa mit Navn, Hr. Kronskiold! Hr. Gyldenstolt har behaget at giøre Forbud derpaa. Som en Ven af Huuset, beder jeg dem formaae ham at ophøve det igien.

Fridrik Kronskiold. Hvem skulle sagt, at De bekymrede Dem om saa verdslige Fordeele?

Kandidaten. Tale De ogsaa denne Verdens Sprog? Er det ikke enhver tilladt at søge sin lovlige Fordeel? Jeg vil, og jeg maae have disse Aktier, hvad det skal koste.

Fridrik Kronskiold. Har De ogsaa virkelig tegnet Dem derfor, om det er tilladt at spørge, min Herre!

Kandidaten. Ney! men Forsynet beskikker mig dem, og jeg bør modtage dem, uden at knurre.

Fridrik Kronskiold. (til Eide) Maaskee, jeg skal blotte Dig! (høyt) Det er Dem maaskee ube-kiendt, at Kaldet paa Godset er ledigt, og at Hr. Gyldenstoft har tiltænkt det til Dem? Vilde De ogsaa modtage dette, uden at knurre?

Kandidaten. Hvorledes? O! med Glæde afstaaer jeg min Gevinst. Skulle jeg bekymre mig om dette Timelige? Herrens Biingaard er mig kjærere, end denne Verdens Mammon. Aktierne høre mig desuden ikke til, og en Christen bør ikke tilegne sig andres? — Min Principal? Min Belgiorer?

Fridrik Kronskiold. De tale ypperligt, min Herre! Markedet er tæst. Dummes Schaaf! ved han den ikke, at alles utageset ist, og at der Principal ikke eyer Skorten paa Kroppen?

Kandidaten. Hvad hører jeg? Er det mueligt?

Fridrik Kronskiold. Et uventeligt Tilfælde har ødelagt ham i Grund. De kaldte ham nyelig Deres

Deres Belgiorer; men det staaer nu i Deres Haand, at være hans.

Kandidaten. Alting er underkastet Forgiengelighed, og vi boe her kun, som i Provstens Land. Men De har ikke det sande Begreb om Eyendoms Retten, min Herre! Allerede Toderne kiendte den, og Kirkesædrene tale udtrykkelig derom. Ingensteds vil De finde befalet, at klæde sig nogen for andre. Jeg beklager hans Vanheld af mit Hierte; men jeg skal vide at skaffe mig Ret, som en ærlig Mand. (gaaer.)

Fridrik Kronskiold. Din Mammeluf!

Marktetenterken. (græder bitterlig) Ja wohl, ist's das Prüfungs Land — die Kandidaten sprechen auch so ganz herzbrechend.

Frue Gyldenstolt. For et Øyeblik, Kousine! — Jeg hører Deres Fader. Jeg vil ikke være overværende ved Fredsslutningen. Jeg tilbringer Aftenen hos Dem med min Datter. (til Fridrik Kronskiold) Glem ikke Betingelsen, Hr. Kronskiold! (til Grosserer Kronskiold) Deres Haand! — (gaaer med Grosserer Kronskiold.)

Gadejunkereren. Jeg vil heller ikke staae her til evig Tid; Jeg veed at anvende Tiden bedre. (gaaer, og synger) Piger og Viin bær største Priis.

Marktetenterken. Jeg vil blifve, jeg vil blifve. Jeg schal finde ham, om han var i sin Mutter Liv gekrochen.

15de Optrin.

Robert Gyldenstolt. Ludvig Gyldenstolt.
 Fridrik Kronskiold. Augusta.
 Marketertersten.

Robert Gyldenstolt. (stikker Hovedet frem)
 Er de borte?

Marketertersten. (flyer ham i Dynene) Nej!
 jeg er ikke borte; jeg har dig; Du skal betale mig;
 vil Du herud med dem? vil Du bedrage en ærlig
 Kone? vil Du —

Robert Gyldenstolt. Huj! — red mig fra
 den Drage!

Fridrik Kronskiold og Ludvig Gyldenstolt.
 Paa Dør, Kvinde! (støder hende ud, og hun skriger.)

Robert Gyldenstolt. Den Her! — Alle Ulykker
 storme over mig i Dag. Ingen Nathan? Ingen
 Lovson? Heele Verden bedrager mig.

Augusta. Min Fader!

Robert Gyldenstolt. Gaae fra mig, gaae fra
 mig, siger jeg; I min Forvirrelse kunne jeg hevne
 mig paa Dig, paa mig selv og heele Verden.

Augusta. Min Lante —

Robert Gyldenstolt. Nævn ikke dette fordamte
 Navn! Hun allene er Skyld i al min Ulykke; For-
 bandet være det Øyeblik, jeg lærte at kiende hende.
 For at hevne mig over hende — pantsatte jeg alt hvad
 jeg eger til Nathan. Jeg lod mig give hans Re-
 vers for ligesaa meget. (yderlig heftig) Han har nu
 baade

Baade Revers og Forsikring. Han vil plyndre mig til det alleryderste. Intet i Verden kan redde mig meere.

Augusta og Ludv: Gyldenstolt. O Himmel!

Fridrik Kronskiold. Forsyn! Hvor ere dine Domme urandsagelige!

Robert Gyldenstolt. Jeg vil blive nogen og aflædt. Mine Fiender vil faae sin Glæde; Jeg vil komme at betle fra Huus til Huus — Ha!

Fridrik Kronskiold. Endnu er ikke alt Haab forbi. Deres Søn og jeg skal begge —

Robert Gyldenstolt. Skulde der være Middel? Skulle De vide at redde mig? Ah! jeg beder Dem, jeg besværges Dem; for Deres Venstab for min Datter! for hendes ulykkelige Fader! beste Hr. Kronskiold!

Fridrik Kronskiold og Ludvig Gyldenstolt. Vi skal forsøge alt. (gaae begge.)

Robert Gyldenstolt. O! gid det maatte lykkes! gid det maatte lykkes! Lad os gaae ind, min Datter! for ey at overfaldes af flere.

Augusta. Naar skal jeg i Verden blive lykkelig?

(gaaer ind.)

Femte Dytog.

1te Dyttrin.

Augusta, allene.

Endnu ingen tilbagekommet? Hvor jeg stielver for Udfaldet! O! mit Liv har stedse været en Kiede af Bekymringer; men denne Dag overgaaer alle. Hvorfor er jeg ikke opfødt i Fattigdom, at de Riges Stod ikke skulle gaae ud over mit Hoved?

2det Dyttrin.

Frue Gyldenstolt. Lovise. Augusta.

Frue Gyldenstolt. Lad mig trøste Dem i deres Glendighed; Jeg har hørt Deres nye Ulykke, og jeg beklager Dem af mit inderste Hierte.

Lovise. Den ene Bitterhed afløser den anden.

Augusta. Jeg var nyelig lykkelig ved Deres Gavnildhed; Nu er jeg synket tilbage til et Intet.

Frue Gyldenstolt. For at hevne sig over mig, styrter Deres Fader baade Dem og sig i Fordervelse. Maatte jeg aldrig have kiendt Dem, for den Sorg, jeg volder Dem!

Augusta. Behrejd Dem ikke Deres Venstab, Tante! Skiebneu er uforsontligere, end De.

Frue Gyldenstolt. Og det var den samme Stielm, som bedrog mig for min Ring?

Augusta.

Augusta. Min Fader har altid fortroet sig til ham. Ingen var i hans Dyne, som Nathan Levi.

Frue Gyldenstolt. Nathan Levi? — Dette Navn er mig bekendt — Skulle det være den samme? — O! gid jeg maatte glæde Dem! — Skulle det være den samme, jeg har Regninger paa fra en gammel Fallit, som jeg har kiobt blant uvis Giæld i Indien? Nathan Levi — tilforn Guldtrækker, og for nærværende Lid Signetsikker, og Salanteriehandler.

Augusta. Den samme, Tante! Han er begge Deele; Han var tilforn en af de rigeste Jøder i Kjøbenhavn; Der er kun een af dette Navn tilbage.

Frue Gyldenstolt. O! saa er De lykkelig, Kousine! Hans Giæld er af største Betydning. Han skal snart indfri den for Forskrivningen.

Augusta. Skal De i alt være min Velgiørerinde?

Frue Gyldenstolt. O! vi har ham, vi har ham. Han skal betale den sidste Skjerv.

Lovise. Hvilken lykkelig Forandring!

3die Optrin.

Fridrik Kronskiold, de forrige.

Fridrik Kronskiold. Alt Haab er ude, Frøken! Jeg skal intet kunne giøre til Deres Frelse; Alt hvad jeg rører ved, er ulykkeligt.

Frue Gyldenstolt. Glæd Dem, glæd Dem, Hr. Kronskiold! Alting er vel, giv Dem tilfreds!

Fridrik Kronskiold. O! aldrig, aldrig; det er umueligt — Frøkenens Broder og jeg søgte længe,
hvær

hver paa sin Vey. Jeg ledte paa alle Gader, i alle Huuse, i alle Smuthuller. Jeg var aandelos, jeg var rasende, jeg var fortvivlet. Jeg ville forsøge List og Magt; jeg ville giøre alt, for at redde Dem.

Frue Gyldenstolt. De veed ikke, hvad jeg vil sige Dem.

Fridrik Kronskiold. De kan intet sige mig. De veed ikke — jeg fandt ham —

Frue Gyldenstolt. Det var overflodigt; Vi har Regninger —

Fridrik Kronskiold. Ah! de nytte ikke; De vil ikke høre mig; Jeg fandt ham, siger jeg; Jeg krævede Forskrivningen tilbage; Jeg bad ham; jeg besøgte ham; jeg truede ham. Skulle De vel vide? —

Augusta. De forskrække mig, kjereste Ven!

Fridrik Kronskiold. Jeg veed ikke hvilken Dødsvel, der har udsprede det Rygte, at Deres Fader var fallit. Nathan havde hørt det; han vidste om offentlige Regnskaber; han frygtede for at tabe sin Forskrivning, og han har — solgt den.

Alle. Solgt den?

Fridrik Kronskiold. Ja, og jeg veed ikke til hvem. Jeg forlod ham i Forbittrelse, og jeg hørte allene han nævnte Ti Tusend Rixdaler.

Augusta. Den Ulyksalige!

Fridrik Kronskiold. Kjereste Augusta!

Frue Gyldenstolt. Hvilket nyt Tordenflag!

Lovise. Beklagelige Frøken!

Fridrik

Sridrik Kronskiold. Al Trøst er nu forgæves. Falliten er endnu kun en Drøm; den vil blive alt for virkelig, naar Forskrivningen indfordres.

4de Optrin.

Grosserer Kronskiold, de forrige.

Grosserer Kronskiold. Er det sandt, Frøken! Skal jeg beklage Dem? Har Deres Fader? —

Frue Gyldenstolt. Alt for meget; Han har spildt sin egen og sine Børns Belskær ved sin Uforsigtighed.

Grosserer Kronskiold. Klogskab nytter kun lidt, naar ikke Medgang vil søye. De største Huuse ere underkastede slige Vanheld.

Frue Gyldenstolt. Med Forskiel, Hr. Kronskiold! med Forskiel.

Grosserer Kronskiold. Lykken gjør ingen Forskiel, Frue! — Dette Stød rækker ogsaa til mig; men jeg estergiver mit med Glæde. Den udenlandske Giæld skal være betydelig, og de offentlige Penge —

Frue Gyldenstolt. Ah! nu forstaer jeg Dem forst. De er bedraget, ligesom flere, af et talst Rygte. Der er intet om Falliten; men Deres Ven er derfor ikke lykkeligere.

Grosserer Kronskiold. Og hvorledes? Hvad kan da være vederfaeret ham?

Frue Gyldenstolt. For at tilintetgjøre mit Krav, har han pantsat Nathan alle sine Eyendeelse.

Ra

Nathan gav ham en Revers i Steden; Den Be-
drager har baade Revers og Forskring.

Grosserer Kronskiold. Retfærdige Himmel! —
Skulle der intet Raad være mod den Skiælm?

Fridrik Kronskiold. Jeg har forsøgt alt. Na-
than har hørt samme Rygte, som De; Han har
folgt Forskrivningen, og Hr. Gyldenstolt er forloren,
uden Redning.

Grosserer Kronskiold. Ulykkelige Mand! —
Ah! der er han.

5te Dyrin.

Robert Gyldenstolt. Gotfried, de forrige.

Robert Gyldenstolt. (Styttende sig paa Gots-
fried) Jeg veed ikke hvor jeg vil være; Jeg har ingen
Kuelighed; Mit heele Blod er i Oprør; Jeg er gandske
forvirret; Alle mine Sandser ere i Uorden. Dette
Stød forvinder jeg aldrig — O Gyldenstolt! Gyl-
denstolt! der ligger alt dit Haab, alt dit Gode, al
din Lyksalighed, dit blomstrende Kikajon, og din
Siæls Glæde. Der ligger alle dine Drømme om
et langt Liv, kronet med alle Riadommens Forhystel-
ser. (Seer til Eiden) Endnu intet fra Nathan?

Alle. (trække paa Skuldrene.)

Robert Gyldenstolt. Jeg læser min Dom.
(til Fridrik Kronskiold) Har ikke De heller fundet
ham? Har ingen seet ham? Bekymrer ingen sig meere
om mig i Verden?

Fridrik

Fridrik Kronskiold. Jeg har fundet ham, min Herre! Jeg har talt med den Bedrager —

Robert Gyldenstolt. Vil han ikke levere den tilbage? Har De foreholdt ham hans Skielmsstykke? Har De truet ham med Stokhuuset? Har De gjort hvad De burde for at redde mig?

Fridrik Kronskiold. Jeg har gjort alt; Jeg har bedet, jeg har fristet, jeg har truet — men uden Fremgang.

Robert Gyldenstolt. Jeg Ulyksalige!

Fridrik Kronskiold. Et falsk Rygte har indbildt ham, at De var Fallit. Han frygtede for offentlige Penge. Han har solgt —

Robert Gyldenstolt. Solgt min Forskrivning? — Og til hvem? — Ah! nu er der intet Haab meere. Over en Jøde kunne jeg endnu haabe Seyer; men min Jevnkristen vil opsluge mig aldeles.

Fridrik Kronskiold. Jeg veed ikke hvem der har kiøbt den; men jeg frygter det kan være ligemeget.

Robert Gyldenstolt. Ha! jeg jitrer over min heele Krop. Min Sorg overvælder mig. Det sortner for mine Øyne — (Augusta, og de øvrige løbe hen til ham, og han falder om i en Stoel.)

6te Optrin.

En Tiener, de forrige.

Tieneren. En Justitsbetient forlanger Hr. Gyldenstolt i Tale om et Øyeblik.

Alle. (med yderste Hestighed) Ah!

§

Robert

Robert Gyldenstolt. Dette ventede jeg mig —
 Lad ham komme! Jeg er overgivet. (Tieneren gaaer)
 Her sidder Brodden. (viser til sit Bryst) Jeg solev,
 jeg ikke oplever det — Maaskee inden Aftenen! —

Augusta. O! min Fader! min Fader!

Fridrik Kronskiold. Hvilket Exempel for de
 Rige!

Frue Gyldenstolt. Kunne jeg redde ham, o!
 med Glæde; men jeg frygter, det er over min Belskærd.

Grosserer Kronskiold. Og langt over min —
 Alle hans Eyendeele

Lovise. Den Elendige!

Alle. Ulykkelige Forfkrivning!

7de Actin.

Lovson, de forrige.

Lovson. (omarmet Fridrik Kronskiold) Ries
 resten Ven! lad mig være den første, som glæder Dem
 med den Tidende, at Kongen har tillagt Dem Tu-
 send Daler aarlig, som hans Justitsbetient. Jeg
 siger Dem ikke min Eliid, fordi De kan vente den;
 Men da mit Venstreb i Dag maaskee har forekom-
 met Dem mistænkeligt, saa tillad, at jeg bringer
 Dem af Drømmen i en Sag, som tillige angaaer Hr.
 Gyldenstolt! (til Goldenstolt) Jeg bringer Deres Ak-
 tier, min Herre! som jeg har tegnet Dem for paa
 Hr. Kronskiolds Navn; men jeg leverer dem allene
 paa det Villkaar — at De gjør min Ven lykkelig med
 Deres Datter. Aktierne har i Dag været i hans
 Eje, og af Frygt for, at han skulle levere dem i
 Deres Haand, uden Bederlag, da jeg kender hans
 Eftergivenhed, krævede jeg dem tilbage, og gjorde Bøld
 paa mig selv for at skule ham min Bekymring.

Fridrik

Fridrik Kronskiold. (til Lovson) Hvilken Engels Sprog kan udtrykke min Erkiendtlighed?

Robert Gyldenstolt. Jeg samtykker det, med Glæde, og anseer det for en Lykke i min Forsætning. (modtager Aktiepapiret.)

Fridrik Kronskiold. (til Robert Gyldenstolt) Ah! min Herre! — (til Augusta, og omarmet hende) Hvilken Havn efter Stormen!

Lovson. (til Fridrik Kronskiold) De tabe Deres Aktier, kiereste Ven! men det rigeste Udbytte vilde ikke betale hvad De selge dem for.

Robert Gyldenstolt. Stod det nu i Deres Magt at gjøre mig saa lykkelig, som Deres Ven? (til Lovson.)

Lovson. Man kan ikke vide — (aabner Døren, og Nathan kommer ind.)

8de Optrin.

Nathan Levi, de forrige.

Robert Gyldenstolt. (reyses sig) Ha, Dævel! som har gjort mig ulykkelig for min Levetid!

Erne Gyldenstolt. Der har jeg min Tys; nu kan jeg plukke ham.

Nathan. O! Beh mir!

Lovson. Han skal ikke gjøre det oftere, haaber jeg; Han er i min Forvaring for nærværende Tid, og som Justitsbetient slipper jeg ikke let mit Bytte.

Erne Gyldenstolt. Var det denne Justitsbetient, som satte os alle i Forstrækkelse?

Lovson. Maastee den fremmede Tiener —

Nathan. O! Beh mir!

Robert Gyldenstolt. Hæng ham, hæng ham, Hr. Lovson! — Men hvad nytter alting i Verden?

Forskrivningen er ikke i hans Hænder, og jeg er u-lykkelig, enten han bliver hængt eller ikke.

Lovson. De skal ikke blive det. Jeg har bragt alting i Rigtighed, uden at De veed det.

Robert Gyldenstolt. Kan jeg troe det? er det smueligt? kan jeg haabe saa meget? kiereste Hr. Lovson! —

Lovson. Jeg horte med Forstrækkelse, at De var blevet et Kov for denne Bedrager. Jeg horte, at De havde pantsat ham alle Deres Eyendeele; Jeg var bekymret for Deres Beste. Jeg tænkte paa alle Midler, og jeg fandt endelig følgende. —

Robert Gyldenstolt. (falder ham om Halsen) Jeg brænder af Længsel —

Lovson. Jeg lod udsprede et Rygte, at De var Gallit. —

Nathan. Alles var falsch? Alles var falsch? —

Fridrik Kronskiold. Var det fra Dem, dette Rygte kom?

Lovson. Sandstke rigtig. Jeg fik Skielmen til at troe det efter gientagne Forsikringer. Han havde paa samme Tid at forrette hos mig. Jeg beklagede Deres Skiebne, som om den var virkelig; Han frygtede for offentlige Penge af Betydenhed; Han tilbød mig Forskrivningen for 20,000 Rdlr; Jeg lod mig nøde, og foregav Hazard; Han slog af til 10,000, og jeg udbetalte ham med den samme Sum, De havde tilgode hos mig paa vort Mellemværende. Jeg har reddet Deres Velsærd, min Herre! Jeg har indløst Deres Forskrivning med Deres egne Penge. Jeg har straffet en Skielm efter Fortieneste, og jeg haaber, vi ere alle vel tilfreds! (Leverer Forskrivningen.)

Robert Gyldenstolt. O! min Velgiører, min Skytsgud!

Nathan.

Nathan. Alles var falsch? O! der Betrieger!
Er war schlauer als ich.

Robert Gyldenstolt. Ha, Satan! du skal betale min Ungest, eller jeg vil ikke hede Gyldenstolt meere.

Lovson. De kan i en Sag uden Beviis intet vente af Lovene; men han er i mine Hænder for et andet Bedragerie, og jeg lod ham ved samme Lejlighed bringe her, for at giøre Oplysning om Deres Ring, naadige Frue! som De fortalte om i Dag.

Nathan. O Weh, o Weh mir!

Lovson. (til Nathan) Frue Gyldenstolt savner i Dag en Ring paa samme Tid, han kiopte Juveler af hende. Skulle han vide noget derom?

Robert Gyldenstolt. (til Side) Himmel! min Kreditor? Den eene Ulykke over den anden!

Nathan. Ich habe nichts gesehen; Ich weis von nichts.

Lovson. Selgeren og Kioberen, begge Ejerne, og Eyselosten er tilstede. Jeg skal snart overbevise ham. (til Augusta) Tillade De Frøken! (hun leverer ham Ringen.)

Nathan. O Weh, o Weh mir!

Frue Gyldenstolt. Slipper han vel fra dette, har jeg endnu at hilse ham fra nogle Venner i Indien, som vil deele hans Gevinst for Forskrivningen.

Nathan. O Weh, o Weh, o Weh mir!

Lovson. Eftergiver Fruen at anklage ham, kan han kiobe sin Ere derfor. (til Gyldenstolt) Jeg haaber ogsaa, at afgjøre dette til Deres Fordeel; Men det er her ikke Sted at undersøge videre — (aabner Dørren, og et Par Betiente afhente Nathan, som raaber: O Weh, o Weh mir!) — Paa denne lykkelige Dag bør vi ikke tænke, uden paa Fornøjelse.

Robert Gyldenstolt. Jeg er endnu ikke alt for lykkelig, Hr. Lovson! — Denne Frue afløser Nathan. (viser til Frue Gyldenstolt.)

Frue Gyldenstolt. Hr. Kronskiold har paa taget sig mit Krav, og De har allerede betalt ham, uden at De veed det.

Fridrik Kronskiold. (leverer ham hans Forskrivning til Frue Gyldenstolt) Til Haandsæstning paa Deres Datter!

Robert Gyldenstolt. Himmel! min Forskrivning! — (til Frue Gyldenstolt) Min Skamfuldhed, og Taknemmelighed —

Frue Gyldenstolt. Er overslodig; Det er til Bederlag for Deres Skræk — (til Fridrik Kronskiold) Og for Deres, min Herre, over de forlorne Aktier beder jeg Dem at antage disse paa Indien for dem, De har tabt paa Kanalen.

Fridrik Kronskiold. Jeg taber mig i Forundring, og Erkiendtlighed.

9de og sidste Optrin.

Ludvig Gyldenstolt, de forrige.

Ludvig Gyldenstolt. Han er ingensteds — (seer Lovise) Ah, Lovise!

Robert Gyldenstolt. Alting er i Rigtighed, min Søn! og Din Fader er lykkelig igjen; (viser til Lovson) Der staar min Belgiserer.

Frue Gyldenstolt. (til Robert Gyldenstolt) Tillade De det, ønsker jeg tillige at blive Deres Søn; Jeg veed et Klenodie, som han foretrækker for alle Forskrivninger.

Robert Gyldenstolt. Jeg overlader Deres Godhed alt.

Frue

Frue Gyldenstolt. (til Lovise) Kom hid, min Datter! og hilsl din nye Onkel, og Svigerfader!

Robert Gyldenstolt. Ah, Lovise! En Datter af min Broder? Hvem skulle sagt dette?

Frue Gyldenstolt. Alting har i Dag været foranderligt; men Lykken har omsider gjort det til det beste. Og for ikke at være grummere end den, forærer jeg det unge Brudepar min Sukkerplantage paa St. Thomas.

Ludvig Gyldenstolt. Mageløse Frue!

Robert Gyldenstolt. De beskjemmer os med Deres Gavnildhed.

Lovson. Hvor mange Hendelser paa een Dag!

Frid: Kronskiold. Hvilket Stof til et Skuespil!

Frue Gyldenstolt. For at giøre det fuldkomment, mangler endnu eet; (til Grosserer Kronskiold) Giette De, hvad det skulle være?

Grosserer Kronskiold. Dersom jeg turde —

Frue Gyldenstolt. Vær ikke saa frygtsom! det kom mig til at tvivle; Forstaaer De mig? Alting er glemt. (giver ham sin Haand) Vennskab!

Grosserer Kronskiold. (kysser hendes Haand)

Ah! min Lydighed, og Erkiendtlighed —

Frue Gyldenstolt. Spar Dem til vi blive gifte! Først i Nød prøves Venner.

Fridrik Kronskiold. Ypperlige Frue!

Lovson. Lykkelige Familie! (fra Døren kaldes paa Gotfried, som har været ved Gyldenstolts Side siden 5te Optrin, og han kommer tilbage, og siger: Spisen venter.)

Robert Gyldenstolt. Hvor skal en glad Aften udslutte denne Dags Fortredeligheder!

Frue

Fridrik Kronskiold. (til Frue Gyldenstolt)
Hvor vi skal klike, Frue!

Gene Gyldenstolt. Venstab! (de staae alle
færdige at gaae ind og

Gotfried. siger til Tilskuerne) To Kronskiold
der giftes, hver med sin Brud. Min Herres Son
giftes med Lovise, Hr. Lovson med hans gode Sier-
ninger, og min Herre med hans Forskrøning, og
Joden med Stokhunsset. Jeg allene vil leve ugift
efter de Stores Maade; En Kone er ikke altid den
lykkeligste Altie.

Rettelser:

Side II, Linie 12, ind; læs: ud. S: 21, L: 13,
med; l: ind. S: 31, L: 14, ins; l: im. S: 35, L: 7,
og skal være; l: eller skal være. S: 35, L: 15, her; l: hid.
S: 36, L: 17, leveres; l: leveres ham. S: 37, L: 21, sig; l: seyn.
S: 38, L: 7, mir; l: min. S: 38, L: 20, giør; l: giøre.
S: 44, L: 15, og; l: O! S: 50, L: 20, bro-
gede; l: beegede. S: 51, L: 3, forestillinger; l: for-
sikringer. S: 51, L: 15, efter Optrinnet, læses:
Robert Gyldenstolt, Nathan. S: 59, L: 2, denne
Reyse; l: dette Rygte. S: 67, L: 17, siger; l: sig.
S: 68, L: 23, tage; l: tegne. S: 69, L: 2, Midler;
l: Middel. S: 72, L: 12, maaskee; l: Maske! S: 74,
L: 20, Forvirrelse; l: Fortviolelse. S: 76, L: 16, et
Intet; l: mit Intet. S: 80, L: 2, Forsikring;
l: Forskrøning.

